

310460 తిదిమువకటింవఁబడును.

Vol. 9.

జెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ జనవరి నెల 11-వ తేది గురువారము

No. 267

సంపుటము ౯

కుండుభిసానుభంపత్నరము, పువ్వనూస బహుళ నవమి.

సంచిక 232

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు సకలమందులవలన మోసముగలుగను. వంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను కలసివది

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

అమృతమునకు

షర్ మహమ్మదుపురము మొదలగు సంస్థానముల కధిపతి యగు మరణించిన ఏ. వి. జగ్గారావు గారి పొత్తులు అనగా కమలములు, పచ్చలు, కెంపులు మున్నగునవి చేర్చి కట్టబడిన అపురూప మైన నగలు, అణిముత్యములహారములు, అమూల్య నమైన కమలముల హారములు మొదలగువి విశాఖ పట్టణము, దాద్రాగార్డన్సునందు 22-1-1923 తేదీ నను, తరువాతి తేదీలందును బహిరంగ వేలము వేసి అమ్మబడును. కొనదలచినవారు 10-1-1923 తేదీ దాద్రానను, తరువాతి తేదీలందును ఖుద్దన సదరు గార్డన్సుకు వచ్చి పగటిపూట పరీక్షింపవచ్చును. వివరముల జాపితా కానలసినవారు విశాఖపట్టణము, దాద్రాగార్డన్సులో నున్న షర్ మహమ్మదుపురము మైనరు ప్రొప్రైటెక్సుగాజీ గార్డియన్ గారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

శ్రీ. ఏ. వి. భానోజిరావు,
గార్డియన్.

పాలసుగంధిలేవ్యాము

ఇది రక్తి శుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సహాయములు, మేహ పాదలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పలు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బీల చాలును.

20 రూ॥ డబ్బీ 1-4-0 ఏ. పి. 0-8-0

కూమ్మండలేవ్యాము.

అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాన్లుతీత, మలబద్ధము, కడుపులో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.

2 రూ॥ చాలును. 20 రూ॥ డబ్బీ 1-4-0 ఏ. పి. 0-8-0

పి. జి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,

(8851-4) పెరిశేప-కెల్లూరుజిల్లా.

నర్వవృత్తిక విషసంజీవిని (రిజిస్టర్డ్)

తెలుపుట్టిన తరువాత ఈ పోషకమును వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక రాక్షసులూర్తిగా పోగొట్టును. నెల పాకట్టు రూ. 0-8-0 పోస్టేజి 0-6-0, 4 పాకట్టు కొన వారికి పోస్టేజి ఇతాం. 1 డబ్బీ ప్యాకెట్ రూ. 5-0-0. పోస్టేజి ఇతాం.

చిరునామ: కాజలక్ష్మీ కంపెనీ,
(5) నెం. 44 నంబులయ్యర వీధి, మద్రాసు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని చాడతగినది.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0

1. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు మంచి గుణమిచ్చినది.

లక్ష్మీ సరికంపాజీవ్య సామవారశేట, హుబ్బల్లి.

2. మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు అతి ఉపయోగకరమైనది. మరల దేబసుబుద్ధను పంపకోరెదను.

బాలరామచార్య, కిరస్టానూరు, చిక్కోడి బెల్ గామ్.

3. మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల గర్భిణులకు మిక్కిలి ఉపయోగించినది. 6 బుడ్డు వెంటనే పంపకోరెదను.

ఎన్. ఆచ్యయ్య, మూలమాస్టరు కిత్తగనూర్, బెంగళూరు.

విద్యార్థులకు, శాస్త్రవాదులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సంగీతజ్ఞులకు, వారు, వీరు

యననీల మొదలు సంబంధమైన పనిగలవారి పాలిటికి కంటివని.

20 దినములకు సరిపోవు పోషక వల 1-0-0 ఏ. పి. ఖర్చువేరు.

క్రాంతి ఆఫీసు, నెం 881 తంబుశెట్టివీధి మద్రాసు. ఏ. పి. ఆర్థులు మద్రాసునండి పంపబడెను.

సాళివ్యు వెంకటాచల వండితులు (శ్రీ) కీతారాఘవ వైద్యశాల మైసూరు. (1)

801-594

లేనిచో ఒకసారి మా ప్రదర్శనశాలకు దయ చేయును. సవరం బుగారు గజల అడ్డిగలు, వడ్డాణము, నాగవత్తులు, కంటెలు అడ్డిగలు, మొలత్రాడు, గడియారము గొలుసు చేతిరిప్పలు, యిది యిది అననీల ఎట్టి రకమైనను వారి వారి కోరిక ప్రకారము తయారుచేసి సకాలములో యివ్వబడును. (5)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలకర్తలు, 25, చైబాబాదగోడ్డు, మద్రాసు.

వివరములకు లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

తెలుగు

కాలికో బయిండు

సి వి ల్

ప్రాశీదర్ కోడ్

5 రూపాయలు

వికోర్డియా డిపో

మైసూరు, మద్రాసు.

వివరములకు లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

మిఖ్యిగమనింపు (545)

మొన్నకొమ్మలములు

(2) కాశీపట్టణమునందు, దుర్గా మెడికల్ సాఫ్టువారి

సులెమాన్ ఉప్పు ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి ఆకలిని కలి

గించెను. సకాలమునకు ప్రవర్తయాయెను.

సేపాల్ } రాజానరేంద్ర

14-5-22 } సర్ జంగ్ ఆఫ్ సేపాల్

GRAND CLEARANCE SALE!!

Only a few Days.

నగము వెలులు! కొలదికాలము మాత్రమే!! నగము వెలులు!!!

కవిరాజు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి

త్వరపడుడు!

బొబ్బిలియుద్ధము 1-0-0.

త్వరపడుడు!!

నగము వెలుకు ఈయబడును.

ఈ క్రింది పుస్తకము లన్నియు నగము వెలుకు ఈయబడును.

నాటకములు	రు	సంస్కారణి (నాటకము)	
స్వప్నవాసనదత్త	0 6	అహల్యాశాపవిమోచనం	1 0
అభిజ్ఞానశాకుంతల	1 0	రాజమహేంద్రపురచరిత్ర	0 12
విక్రమోర్వశీయము	0 8	ఆరోగ్యదిగ్దర్శిని	0 4
లంకాదహనం	0 12	హాస్యపుపాటలు	0 10
చండకౌశిక (హరిశ్చంద్ర)	0 10	కర్ణసామాజ్యము నవల	0 6
హనుమద్రామసంగ్రామము	0 10	సీతావనవాసము	1 0
సంగీతవిష్ణులిల	0 12	ప్రాద్దుపాడుపు పువ్వులు	0 10
స్వరాజ్యధ్వజము	0 12	రామదాసుచరిత్ర	0 12
సారంగధరనాటకము (వి॥సు॥)	0 12	అశోకుడు	0 4
క్రైస్తవసకల్యాణము	0 8	అణానవలలు 16 రకములు	1 0
శ్రీకృష్ణ తులాభారము	0 12	భగవద్గీత	1 0
బొబ్బిలి యుద్ధనాటకమునకు వ్రాయువారికి		నవలలు, చరిత్రలు	
యీ క్రింది పుస్తకములలో నేదేనొకటి నగము వెలు		కీచకవధ	0 10
కీయబడును. వర్తకులకు యీ రేట్లు వర్తించవు.		భద్రాచలరామచరిత్ర	1 0
నాటకములు		శ్రీదేవి నవల	0 10
పాదుకాపట్టాభిషేకము పా॥ల॥న॥	1 4	లలితకుమారి నవల	0 10
సారంగధర	0 8	పెద్దాపురసంస్థానచరిత్ర	0 10
సరస్వతి	1 0	డిటో చిన్న తెనుగు	0 10
పూర్ణిమ	1 0	జాతక మర్మబోధిని జ్యోతిష గ్రంథము	0 8
కనకార (పాటలతో) చం॥కే॥	1 4	శుక్తిమతి నవల	1 4
సతీతులసి	1 4	చంద్రశేఖరము నవల	0 12
సంపూర్ణ రామాయణము	1 4	ధరణికోట నవల	1 0
సంపూర్ణ ఉత్తరరామాయణము	1 4	వ్యవహారచంద్రిక	1 4
బుద్ధిమతీవిలాసము	1 0	డిటో (తెగ్గింపుధర)	1-0-0
రసపుత్రకదనము	1 0	బొబ్బిలియుద్ధవచనం	0-4-0

మ.రా. ఆర్డరుతో నగము సొమ్ముపంపవలెను. రూపాయిలోపు ఆర్డరు వి. పి. గా పంపబడవు.

నరస్వతికృపలండరు! వెల రెండు అణాలు మాత్రమే!!

చక్కని 16 పానుల గ్లేజుకాగితములపై

నాలుగురంగులతో ముద్రింపబడినది.

12 నెలలుకు 12 కాగితములు

తెనుగు పండుగలన్నియు గలవు.

మీకు పుస్తకములు నగము ధరలకు కావలసిన యడల మా క్యాలండరులోని సెప్టెంబరు, డిసెంబరు నెలలు చూడుడు.

అనూయ క్రొత్తనాటకము : వెల రు. 0-12-0

ఈ నాటకము కొనువారికి ఒక క్యాలెండరు ఉచితము.

N. B.:—ప్రతి ఆర్డరుకును ఒక నరస్వతి కృపలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

పై ప్రకటన భాషాభివృద్ధిసేయ సమకట్టినదని పాఠకు లెఱుంగుదురు గాక.

కె. యల్. యన్. సోమయాజులు.

రాజమండ్రి.

గోదావరీబుక్సు డిప్టో

గోదావరిమండల నాల్గవ ప్రావృణేతరమహాసభ

నరే పి. త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

గోదావరి మండల నాల్గవ ప్రావృణేతర మహాసభయందు అధ్యక్షత వహించిన త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు తమయొక్క స్వగత సందర్శనను నిట్లు నడిపిరి:—

“ఈ మహాసభాకార్యక్రమమునకు ఆధ్యక్షునిగ నుండ వలెనని గోరి నన్ను గౌరవించినందులకు కృతజ్ఞుడను. మనరాజ భాని రాజకీయచరిత్రనుండి బ్రాహ్మణేతర సమాజములను నూతనశక్తిని ప్రారంభించుచుండెను. మన ఆదర్శము లలో కల్లను త్రవ్వమైన వానిని, ఉపయోగకరమైన వానిని కేంద్రీకరించి, మనకష్టములను చిత్కలను సరిగ్గా వెలిసికొని, ఎట్టి యొగచూటయును భయమును లేకుండ జనయభిప్రాయములను ఆదర్శములను ప్రపంచమునకు వెలిబుచ్చి, భారత జాతీయతాభివృద్ధికి నిజమగు పునాదియగు బ్రాహ్మణేతర సంఘమునంద న్యోగ్యభావమును పెంపొందించుటకుగాను మనము ప్రతిజ్ఞలొందుదును ఇట్టిసభలను జరుపుచుంటిమి.”

తరువాత సభ్యులు బ్రాహ్మణేతరీద్యక్షుల జననమును గురించియు ఆభివృద్ధిని గురించియు ప్రకరించిన తరువాత ప్రభు త్యాగరాయుని నున్న బ్రాహ్మణేతరశక్తియును గురించి గావించుటకు విమర్శనలను గురించి ఇట్లు నడిపెను.

యొన్న మదరాసునందు జరిగిన సాంఘిక సేవకుల సమావేశమున కధ్యక్షత వహించిన మైత్ర గారిని సానభూతిగా విమర్శనలు ఉద్వేగుచువలన గలిగిన పరిణామమును గమనించి అనందించిరి. ఒక వర్ణమువారికే ఆధికములకు ప్రత్యేక హక్కులను గోరునట్టియు ఒక వర్ణమువారి తరగతములవారిపై శాధికారము వహించ వలెననియు గోరు విమర్శనలు తమను అనందించుచున్న దుర్లభికి రోదన మొనర్చుచు ఉద్వేగుచును నిరీరుగ్లు విమర్శించగడంగిరి.

మిత్రభావముతో విమర్శనల గావించువారి సానభూతి మనకు త్యాగరాయునిగలిగించి ఇంతకంటె గొప్ప కార్యములను సాధించుటకు మనము ప్రోత్సహించును. మన ముద్వేగుచున్న ఆదర్శమును ఇంత శక్తియుగ వ్యాపింపజేయును. మనయొద్దుటన్న పర్యవసర కార్యమును గాంచి మనము నిరుత్సాహుల మైనప్పుడు మ. యం కాకాశరణము గలగ జేసి యంత్యాహ మొసగును. అందుచే అట్టి విమర్శనలయొడ కృతజ్ఞతతో నుండుము. మనయుద్వేగుచున్న వర్ణకలతో గూడుకొనినదని విమర్శించు మనప్రతిభలవిమర్శకుల ద్వేషపూరితవిమర్శనలను మనము గమనింప నూర్చుము. అనలంభించుచుంటిమని దెలియజేయు. అందుచే వారియెడల మనము తకంటెను కృతజ్ఞతతో నుండవలెను.

సంస్కరణకాసనసభలు

సంస్కరణకాసనసభలు ఇంతకంటె లెనుకర్మముల నుండి పనిజేయుచుండెను. కాసనసభలందు మనమెట్టి కార్యముల నిర్వహించగలమో ఈకార్యమునందు మనము ఋణులమైతిమి. ఎన్నికలసంవత్సరమున మీరు పట్టుదలతో గావించిన పరిశ్రమకు కందనములు. మీయభిప్రాయముల కనుకూలభిప్రాయములగలిగిన అధిక సంఖ్యకులకు ప్రతినిధులను మీరు కాసనసభలకు పంపగలిగిరి. పరిపాలనను వికలభారయుక్తమును నొనర్చుటయందును, ప్రజల ఇబ్బందులను వెలిబుచ్చుటయందును, లా. ఆర్డరులరక్షణయందు ప్రజలను కాపాడునూచనలందు విమర్శన నొనర్చుటయందును, ప్రజలహక్కులకును, పరిపాలనయందు ప్రధానభర్యులకు చట్టములయెడల గౌరవభావముతో నడచుటకును సహస్యభావము కుదుర్చుటయందును నూతన ప్రతినిధులొనర్చిన కార్యమును ప్రజలక్ష్యములను ప్రజలకు బాగుగ దెలియును. కేను ప్రాతకాసనసభలందు చాలకాలము పనిజేసితిని. అకాలమునందలి కాసనసభలందు ఈకాలమునందు కాసనసభ్యులు లేకు భక్త్యుల నిర్వహించు సభలని బాగుగ గమనించితిని ప్రస్తుత కాసనసభలకార్యనిర్వహణమును గమనించితిని. రెంటిని పోల్చిచూచియెడలకే క్రితసాహస్యములందును స్వార్థంత్రయమునందును కార్యచరణయందు బాహుముగ నండుటయందును రెండుకాసనసభలకును ఎక్కువను పోలికలేదు. ఇందులకు పూర్వపు కాసనసభలందలి సభ్యుల యెడల నే నెట్టి అపకారాదకరమగు నభిప్రాయమును గలిగియుండలేదు. మనరాష్ట్రమునందు సంస్కరణల పరిశోధన గొప్ప విషయమౌదెను. మిత్రులను ప్రతిపక్షులను గూడ నిండులకు మన కాసనసభల సభివందించి.

శాస్త్రిగారి అసత్యవచనములను

నాటిను మిత్రవాది సమాజకార్యక్షుడు మనయుద్వేగుచున్న ప్రావృణేతర మహాసభలకు ముఖ్యునియై

సంవత్సరాదినంచిత

అచ్చగుచున్నది.

సంవత్సరాదినంచిత అచ్చగుచున్నది. చందాదారులకు సంవత్సరాదిని చేరును. జనవరి మాసాంతములోపల చేరని వ్యాపకులను చిత్రపటములను ముద్రించవలయు. ముద్రించవలసిన వ్యాపకులను పటములను వెంటనే పంపి సంవత్సరాదికి పంచితను సకాలమునకు వెలువడవలయు లోడ్డుదుట కాంధ్రమహాజనులను ప్రార్థించుచున్నాము.

సంపాదకుడు:

ఆంధ్రప్రదేశ్, 7. కంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు

సర్. కె. శ్రీనివాసయ్యంగారు

జిల్లాలయందు పర్యటనము

సర్. కె. శ్రీనివాసయ్యంగారు(మద్రాసు రాష్ట్ర) కార్యనిర్వాహక సుభుధ్యకు)కడదిన పడునెడుదినములయందును, గలవాము, వికాఖపట్నము, గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాల జిల్లాలందు పర్యటన మొనర్చి గత ఆదివారమున మద్రాసునకువెరి. చిలక సముద్రమునందలి రంధ్రముందు వీరు కొన్ని దినములను గడపి. మిగిలినదినములో చాలభాగము, ఈజిల్లాలందలి ఇరిగేషను (పాకెట్లను పరిశీలించుచుయున్న స్థానిక వ్యాపకాభివృద్ధి కార్యాలతో సంప్రతింపబడుచున్న గడవెను. సామాన్యముగా కొద్దులలో నిలువబడియున్న కేసులను గూడ పర్యవేక్షించగల పర్యవేక్షకులను సెలకొల్పుటను గురించి వీరు స్థానిక వ్యాపకాభివృద్ధి కార్యాలతో చర్చించిరి. (1) కత్తులవాడి సమీపమునందు కొద్దులలో తరువాతలలో తీర్పునందుట వీలగునటుల వ్యాపకాభివృద్ధి అధికారముగ్రాంధ్ర నున్న ప్రదేశములను తిరిగి విభజించుట (2) డిస్ట్రిక్టు వాతసములకు కొందరికి స్కూల్ కాజుఅధికారములగూడ నొసగుట (3) ఒరిజనలు దాఖలున తీసికొనుటయందు జిల్లాకొద్దుల అధికారములందును, సర్కార్ల నేటుకొద్దులందును మార్పుల శిక్షించుట జిల్లాకొద్దుల సీనియరావాలయెడల సెక్రెటరీ కాలము వినియోగించుట వీలగునటుల జిల్లాకొద్దుల క్రిమినలు కేసుల యధికారుల కొన్నిటిని సర్కార్ల నేటు కొద్దుల కొనపట మొదలగు విషయములు చర్చింపబడెనని తెలియుచున్నది. నిలువబడియున్న సీనియరావాల పరిష్కరించుటెట్లు అను విషయమునుగురించి సువల గావింప నియమిత బడిన విచారణసంఘమువారి నూచవులై వీరు చర్చించినట్లు తెలియుచున్నది.

గౌరవీయసభ్యు డి సభ్యులనునే ఆయాజిల్లాల పోలీసు కాఖలనునుడ పరిశీలించెను.

లామెంబరుగారు 10వ తేదీన మద్రాసునండి బయలుదేరి ఈ కార్యమునైతే డి.జి.కార్యాల జిల్లాల దిర్ఘింప జనెదట. జిల్లావ్యాపకాభివృద్ధి కార్యాలనందు సంప్రతింపును. 11 వ తేదీన చిదంబరమునందలి మిసాక్షి కలకాలయందు విద్యాధులకు బహుమతులను పంచివెట్టును. మరుగటి దినము మద్రాసునకు వచ్చును. తరువాత తిరిగి జిల్లానునకు జని సాంధ్యక పోలీసు వ్యాపకాభివృద్ధి కార్యాలను పోలీసువ్యాపక సమావేశమునందును హాజరగును. ఆదినముననే వెల్లూరు జిల్లావ్యాపకాభివృద్ధి కార్యాలతో సంప్రతింపును. 16 వ తేదీన చిత్తూరునం దాజిల్లా వ్యాపకాభివృద్ధి కార్యాలతో సంప్రతింపును.

స ర స్వ తి

వై పేరుతో 1928 జనవరి నెల కడపటినుండి

యొక మాసపుత్ర ప్రకటిత మగును

అముద్రితములును, ప్రాచీనములును, నగు నాంధ్ర గ్రంథములును, అట్టినే (తెలుగు టీకతో) కొన్ని వైద్య, సాహిత్యాది వివిధవిషయములు గల సంస్కృతగ్రంథములును, వాఙ్మయ, సాహిత్య, చరిత్ర, విషయములగు దృశ్యములగు వ్యాసములును నందుఁ బ్రకటితములగును. డెమ్మీ ప్రెస్ నెలకు 40-48 పుటల చొప్పున నుండును.

చందా నందవత్సరమునకు రూ 4-0-0 మాత్రమే.

ప్రథమ సంచికలో నీ క్రిందివిషయములు ఉండగలవు:-

- (1) నానీకేతోపాఖ్యానము:-కర్త శ్రీకాళిధి మఱుది దుర్గు.
- (2) ఉద్భటారాధ్య చరిత్రము:-తెనాలి రామలింగకవి సాంధ్య రంగమానోత్కృత! (3) చారుచర్య:- భోజవహారాజు, (సంస్కృతము తెలుగుతో) (4) బ్రాహ్మ దొరగారియుత్తరములు. (5) అవధాన కల్పలత:- (తెలుగుచేయు) (6) ఇనిగాళ శ్రీ. కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు, ప్రభాకరకాశ్రి గారు(వాసిన వ్యాసములుందును. కలయువారిగ్రాంధ్ర అక్షరమునకు (వాణిదగును, సరస్వతీప్రతి కాధిపతి, ముక్త్యుల, కష్టజిల్లా.

వలసినయున్నది. కాశ్రిగారిపై సామాన్య గౌరవములు కలిపి బడకపూర్వము వారిని నేనెరుంగుదును. వీరప్పుడు వైకీమాత్రము వికాఖకములను ప్రకటింపుచున్నను, లోపలమాత్రము తన వర్తమానాంతరములవారిపై ఆధిపత్యమును సాగింపవలెనని యే గోరుచుండెను. సామాన్య సభయందాతడు ప్రసంగించుచు "ఈరాష్ట్ర"వాసులు, (బిజీమనికంబుకాకార పాలనముకంటె "ప్రొమ్మ" వర్తపాలనమునే అభిలషింతురు" అను నుప్రసిద్ధ ఆచార్యవచనమును నుడివెను.

చందాబునందును, మద్రాసునందును, అధిక సంఖ్యాకులు అల్ప సంఖ్యాకులయెడలనవ్యాపకముగ ప్రసంగించుచుండెననియునగను గొనెను. మనవైకాశ్రిగారీతరమునే ఆలోపించుచుండెరి. మన ముగ్ధులైత్రైక ప్రాతిపదికమును గోరుచున్న సమయమునందు వీరు నుడివినవచనములను జ్ఞప్తికి వచ్చుకొనకతనని గోరుచున్నాను. వీరర్థము వాకాభివృద్ధిమున నున్నను తమకు సమ్యక్మేననియు, అట్టివాకు భారతీయులైయుండినవలెననియు, విదేశీయులవాస్తవములందె మనమొకరారు పరిపాలనను మనవాస్తవములలోనికి తీసికొనిన తరువాత మన వివాదములు వానియందెట నవియోగమునోత్పన్నముల వీరప్పుడు నుడివెరి. (బిజీమనిపాలనముకంటె ప్రొమ్మపాలనమునే ప్రజలు కరించెదరని ఈయనయే నుడువతేదా? ప్రొమ్మవాలు, ప్రొమ్మకేతరపాలనముకంటె (బిజీమనిపాలనమునే కరించెదరని అనుకొనవలయునా? ఈవిషయము నింకను దూరమునకుఁ బరిష్కరించుట సాకీప్తము లేదు.

అల్పసంఖ్యాక ప్రొమ్మవాలు

అధిక సంఖ్యాక వక్షమువారు అల్ప సంఖ్యాక వక్షములయెడల నవ్యాపకమైన దానికంటె సభ్యముగ నభిమానము జూపి అల్పసంఖ్యాకులకు కష్టముగ నొనరును కారణమున వీరు కొన్ని విషయములందు తమకు నవ్యాపకముగ వచ్చుదానికంటె తక్కువభాగమునే ఆంగీకరించిరి. కాని ప్రతిపక్షము యుద్ధమునై ప్రజలందు ప్రతికూలభావమును వ్యాపించుకతేని కార్య మకాభివృద్ధి నొనర్చుట ప్రొమ్మవాండ్లకా కారు నకుచాల ప్రేమాసాత్రమైనట్లును, మనకుకొన్ని కష్టములున్నవి. వానిని తొలగించుట మనయభివృద్ధికి కొన్ని యాటంకములుగలవు. వానిని తొలగించుకొనవలెను. ఈసమస్యలను పరిష్కరించుటయందు అల్పసంఖ్యాకవక్షము వారికైన సెప్పవలెన మనకు దోడ్పడిరా? మనకాసనసభలు ప్రొమ్మవాండ్లకొక్క అవ్యాపకమైన నొనర్చుతేదు. తమకు రావలసిన నవ్యాపకము మాత్రమువారు తమకొనర్చుకొన యత్నించిరి. కానిఇదివరకెల్లప్రత్యేక మాత్రుల ననుభవించుచున్నవారు ఈకార్యముల వలననంధులై, ఇతరులు తమకు వాధించుచుండెనని ఆకాళ మంటునటుల కేటలు చేసి గడ్గొలు జేయుట సామాన్యమే. అల్పసంఖ్యాక వక్షములకు సమీపగు భీరభావము తేకపోయిన యెడల, గొంతుచించుకొనునట్లు కేటలు చేయుకడంగుదురు. ఈరాష్ట్రమున అల్పసంఖ్యాకవక్షముల ఇట్లేమారుచున్నది.

ఆసహాయోద్యమము

ఆంధ్రరాష్ట్రమునబరుగుచున్న ఒకసమావేశమున సభ్యులు ఈహీంచుచు ఆసహాయోద్యమమును గురించి ప్రసంగించుచుండ నుండవలెను. సాహిత్యక కాలమంది ఆంధ్రప్రదేశ్ హీనులకు మెట్టుగదోరు. సమయమునందు గూడ - ఈయద్యమము వివాదకరోద్యమ మనిగొను, ఈయద్యమము జనినవధుంతయు విప్లవ మొనర్చుబడిన ఇతివృత్తులతో నిండిపోవు ననియు ఇతరుల హెచ్చరించిరి. విప్లవమైన ప్రపన్నములు, ఇతివృత్తులైనకలలు, భగ్గుములైన కంఠాపలుల హతములైన (పాణములు ఈయద్యమములకు గలగునని తెలిపిరి. మీరాయద్యమమును వాగుగ పరిశోధించితిగాన నేనొనర్చిన హెచ్చరిక సరియైనదేయని ఇప్పుడు తెలిసికొనియుండురు. ఈజాత్యంత్రకాహిత్య యుద్ధమావలంబనములన గలిగిన (పాణావస్థము, మీకయో అభివృద్ధి నొందవలసిన యుగముల భావిస్తే భగ్గుమగుట, మొదలగు తక్కువన్నములను గజనింపుదు. నేనుకొంతముతో ప్రసంగించుటలేదు. విచారముతో మాటలాడుచుంటిని. ఇంకను కొందరి కావలించియున్న తమోసంఘములు అదృశ్యమగుగాకజునయు, ఇంకొకరును తమోత్రాతితులై విదేశమును గొల్పోయిన వాటికి విదేశమును గలగుగాక యని ప్రార్థించుచు న్నాను. ఇట్టి దినము సమీపించుచు జ్ఞుంది. నాకది గాన్నించుచునే యుండెను. ఈయద్యమము గ్వరాజ్యమును దగ్గరకుదెచ్చుట మారు దూరమొనర్చునని నాయనభోజాములను దెలుపుచుంటిని. త్వరలో సంస్కరణలగునని యెంచినవ రికియవలన చాలనిరుత్సాహముగలిగెను.

ప్రస్తుత, ఆర్థిక, శాసిత సాంఘిక సమస్యలనుగాని, సానిక ఆచార్యులనుగుంచిగాని విదేశముగ ప్రసంగించుచు మిమ్ము

లనెక్కువకాలము నిలువదలంప లేదు. మనయద్యమము దలనెట్టి కార్యము నంక ను సంపూర్ణము గ నొనర్చుకలె నన్న మనమి ను వడించిన యుత్సాహముతో విక్రాంతి నెరుగకుండ! కార్యతత్పరులము గావలెను. మనకాగ్యమునందు కాలవరకు కాననరభలవ్యాకా జడగకలసి యుండెను. వేకాభివృద్ధి వానినైతే ఆధారపడి యున్నది. మీరు మీ మాత్రులను సంపాదించుకొని వానిని స్థాపించుకొనవలెనను కాననరభల వ్యాకానే మీరు దాని నందగలరు. ఎంతయో కాలమునండి వచ్చుచున్న సాంఘిక నిరంతరత్యమును తొలగించుకొనవలెనను కాననరభల వ్యాకా మీరు సాంఘిక కాననముల నొనర్చుకలెను. కానన సభల వ్యాకా చట్టముల నొనర్చి పరిష్కరించు ప్రభుత్వమోదమును గల్గించి నుండుటల బోర్డులను నియమించియో మీ ఆర్థికస్థితిని అభివృద్ధిపరుచుకొన వలెందును. కాననసభలు ప్రస్తుతమున్న విధమున పరిపూర్ణముగ నుండెనని నేను దెలుపుటలేదు. వీనియధికారులను చాలవరకు హెచ్చించవలసి యుండెను. ఇప్పుడున్న నిర్బంధముల కొన్ని చాల పీడనముండెను. వీనిని తొలగించవలెను. ఇకన్నియు నున్నను వేకేము యొక్క అభివృద్ధియంతయు కాననసభలనే ఇమిడియున్నది అందుచే మీదృష్టిసంతకము, కానన సభలవైపునను వానినిర్వాణమునైకిని బరపవలెనని గొడచుంటిని.

అధిక సంఖ్యాక వక్షము

అద్యవకమున ప్రస్తుతము మనవక్షము కాననసభలందు అధిక సంఖ్యాకముగ నుండెను. దీనినండి మీకు లభించిన లాభములనన్నిటిని మీరు గమనించిరియు; అందువలన మీకుగలిగిన నూతనగౌరవమును వాఙ్మయము నెలిసికొన విషయమును నేను వేరుగ దెలుపవలసినము లేదు. మన కాననసభా నిర్వాహకులకు మనస్థితిచాల శుభుకరముగ నుండెను. ప్రొమ్మవాండ్ల హీంచువులు మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు మొదలగువారందఱు నీయద్యమమునందు కలసి సహకారముతోనుండుట చాల సంతోషద్రవ్యము. ఇట్టి సహకారము వలననే కానన సభయందు, చాలగొప్ప గొప్ప చట్టనిర్వాణమునకు ప్రారంభించుటవలయున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులే ఇంకను సాగునటుల నొనర్చుటకు మీకు ప్రయత్నింపవలెను. ఎన్నిక లెంతయో దూరమున లేవు. నవ్యాపకమును, సమావత్సరమును సెలకొల్పి సంకల్పించుకొనిన వాతంకమున నడుములుగట్టి కార్యప్రారంభమునకు సిద్ధముగ నుండవలెను.

ప్రొమ్మవాండ్లయెడల వారు త్వరములేదు. కాని ప్రొమ్మవాండ్ల హీంచువులనుగూడ మార్పు గలుగువరకు, ఆసహాయద్యము నందొకపాపామాన్యము నెడల ప్రేమరసమువచ్చించు సంతకరత్యకసామకుల యెడలను, కార్యులకు యెడలను, విద్యాధులకుడగు వారినికీ ఆసహాయకము తప్ప చేవలేదు - ఆతని ఆత్మాభివృద్ధికము తోయి పరహితైషణభావము వ్యాపించువరకు నాయభిప్రాయములను మార్చుకొనుటకు వారుకారణము గాన్నించుటలేదు.

సర్ విలియం మారిసుగారు

సంయుక్తరాష్ట్ర మాతన గవర్నరుగారకు సర్ విలియంమారిసుగారు తాము పదవికి వచ్చినతరువాత ప్రథమమున ప్రసంగించినది నేటిసాక్షాత్తము. తమకుపూర్వము గవర్నరులుగానుండినవాకి నడతకెట్లొందించుచు రాష్ట్రమునందు సెలకొల్పుబడిన కాశ్రుపరిశోధకాభివృద్ధిని క్లాఫుయచు ప్రసంగించిరి. వర్తమానకాలమున కాశ్రుపరిశోధన కాఖయందలి సంయుక్తరాష్ట్రము నుండంజ వైయచ్చుదనయు, అర్థిక విషయదకజుండునడ మీరాష్ట్ర విద్యాధులు కాశ్రుపరిశోధకయొక్క అర్థిక మూల్యము గుర్తించి కృషి సలంపుచుండిరినియు వారు చెప్పిరి.

విదేశ వార్తలు

బరిష్టా ప్రాంతములనుండి చెప్పబడిన వీరిపోయిన కరువు ప్రాంతములనుండి...

రాష్ట్రములోని చరిత్రములకు ఈ ప్రభుత్వమువారు తుమాదల నొకటి బాంధవ్యము బట్టి ఇచ్చినవారికి 5000 పానుల బహుమతి నిచ్చినవని.

చార్లెస్ అను 15 కి సంవత్సరముల వయసు క్రి మెలు మూడు రుసుకాటర్లు సముద్రకాళిలో 11 నిమిషముల కిర సెకండ్లలో ఈ దెను. ప్రపంచములో ఇంతవరకు ఇంతవ్యవకాలములో సముద్రములో ఈ దూరమును ఈడలేదు.

వెస్ట్ థాంప్సన్ జంపింగులకు ప్రెడరిక్ బ్రెవర్లర్లు థాంప్సన్ గతియు ఈ విధముగా ఉంచబడిరి. మన్నించవలయునని అట్టి బ్రెవర్లర్ల అది నిరాకరించబడెను. (ఇంగ్లీషు క్లబ్)

1914 జనవరి 10 గ్రామమునకు బాధ్యులగు తుతమ్మ ప్రభుత్వాధికారులను క్షేమించుటకై ఒక బిల్లును తమిళమే చర్చించుటకు ఆరున్న జాతియగభవారు నిశ్చయించుకొనిరి.

దక్షిణలో ఒక బాటును ఆడకొనుచు ఇంటికిటికి గుంజా భూమిని దుంపించుచున్నట్లు ఆయ్యది నూనె కంటివులో పడి అది అంటుకొనెను. ఒక పురుషుడు ఇద్దరు స్త్రీలు ముగ్గురు పిల్లలు చనిపోయిరి. వీరికి సహాయముగర్చుటకుగాని, వీరు తప్పించుకొని పారిపోవుటకుగాని పీటలేడంద మంటులు ఆవరణ యంతయు ప్రయత్నించెను.

లండనుండి స్వార్థముకు సురక్షితముగ సామానుకు, మనస్సులకు ఎట్టి అపాయములేకుండ హేడ్లీ పేజ విమానములలో ప్రయాణమును సమర్థముగ జేయుచున్నను, 20000 గంటల వరకు ప్రయాణము జరిగెను. మొత్తము 10020 మంది బ్రిటిషు ప్రెంచి విమానములలో గొంపోయిరి. ఇందులో 7560 మంది బ్రిటిషు విమానములలో సుచారము సత్పరి.

సార్వభౌమాధికార తయారీ చేయబడిన చిత్రములను ఆయన సతి శివమల్ గాల్వరివాకి ఇచ్చివేసెను. ఇది చాల సుందరమై ఆడరిచేకొనిరాడబడినది. ఈ కాలపు చిత్రకాండల పటములను ఈ ప్రదేశములో ప్రదర్శించుటకు ఇదియే ప్రథమము. ప్రాచీనముల జగద్విఖ్యాతిగాంచిన వారిపటములనుంచినచోటునే ఈ పటము లుంచబడినవి.

బ్రిటిషువారి నీచులనిన ఋణము

బ్రిటిషువారి రీతికలసిన ఋణముమీద ప్రతిసామన కడి నియ్యుటకు బ్రిటిషువారికి కొంతవరకు అధిక సదుపాయమును జేయుటకు లమెరికను మంత్రి హార్వెస్ట్ గాస్టో బ్రిటిషు కోరాధికారి, ఇంగ్లాండు బ్యాంకి గవర్నరుగాజను కలిసికొని జూట్టాడిరి. బ్రిటిషువారు తమ ఋణమును పూర్తిగానే తీర్చదలచిరినియు అందుచే వారికి తమ అధిక గడుపాయమును జేయవలెనని ఆనేక కారణములను జూపిరి. అమెరికనుల కీయకలసిన ఋణమును బంగారు రూపకముగ నియ్యుట అసంభవము. సాధ్యమైనంతవరకు ఈసంకలితాత ఈ ఋణమును తీర్చి వేయుటకు బ్రిటిషువారి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నది.

కాచియపరిశీలకులు చాల అనేకముగ నుండుటచే విదేశపు మారకము చాల తగ్గిపోవుచున్నది. జర్మను మార్కు 44500 ధరను గల్గియున్నది.

లాసేను సభ

వత్సములో ముగియును-తురుష్కులు మరింత బిగించుట

లండన్, జనవరి 10:-ప్రార్థినుకభ భగ్నమైన దాడిగ తురుష్కులు మరింత బిగించుటకే లాసేను సభ పర్యవసానమును గూర్చి అందరను చాల నిరుత్సాహ పడుచున్నట్లు కనిపించుచున్నది. కాని మిత్రమండలి శబ్దమునకు ప్రార్థిను సభాభగ్నము ఎంతమాత్రము లాసేనులో అడ్డుపడలేదు. తురుష్కులకు ఎంతకరకు సదుపాయములను జూడవచ్చునో అంతవరకు జూపి సంధివరకులను తయారుచేయుటకు మిత్రమండలి తమదృష్టిని కేంద్రీకరణము జేయుచున్నా రనుకొనుచున్నాడు. ఈమధ్యలను అంగీకరింప నిండు, లేదా నిరాకరించునను, ఇది తురుష్కులకు లాసేను సభలో అందజేయబడును. 20 తేదీకి ప్రతిఫలము గుప్తముగ తెలియవలెను. ఈలోపుగ సైనిక సంవలము కాపు దలకై జరుగుచునే యున్నది.

బ్రిటిషువారి కాశాస్త్రాంటు నోపిటకు పోవుచున్నది. బ్రిటిషు ప్రైవేటులు కాశాస్త్రాంటునోపిటకు పోవుటకు సంబంధ మగుచున్నవను కాశాస్త్రాంటు లని అధికారులు లాసేను నుండి ప్రకటింపుచున్నాడు.

విదేశ అసోసియేషన్ అట్టి కలగతి జరిగెను. కాని అంత కంటే వేరొకరు గాదని రికార్డును సంగతి సందర్భమున తురుష్కులు తెలియజేసిరి. ఇంతటితో ఆ విషయము ముగించిరి.

ప్రాంసు తయారుగ నుండుట

ప్రైవేటులు అప్పుడే బయలుదేరుట జర్మనీ చేత కాని కోపము

లండన్, జనవరి 8 రాత్రి 10-45:-ప్రాంసు అన్నిటికిని గంపిర్లులాలుగ నున్నది. రూరమీద ఒకేసారి పడుటకు ఈ ప్రభుత్వము ఫాకునేసాని ప్రైవేటు 40000-50000 ప్రైవేటులు ఎదురుజూచుచున్నాడు. ప్రెంచివారు బూడికి వచ్చెదరను విమతమై రైసుబ్యాంకులో చాల భయముగ నున్నది. అక్రమణలో నున్న పరికరము బిల్డియూ చలనములో నుంచబడినది. ఎస్సెనును ఆక్రమించుకొనుట కు దేశంబడిన ప్రెంచి ప్రైవేటులు నేటి యంతయు 1 గంటకు కొలనుదాటిపోయెనని కొలను ప్రైవేటుపత్రికా విలేఖరి తెలియజేయుచున్నాడు. బ్రిటిషు శిబిరములకు ఇదంతయు ఆశ్చర్యమును కలుగజేసినది. ఈ ప్రోవలో నున్న క్షేమము, వంతెనల దగ్గర బ్రిటిషువారు ప్రైవేటులను కాపలా జేయవలెనని ప్రెంచివారు గోరిరి. ఆ ప్రకారము జరిగెను. జర్మనులు భయశంభవములలోనైరి. దుష్టాత్మక ప్రెంచి ప్రైవేటులు కేంద్రీకరణము చేయబడునని ప్రెంచి అన్ని కారణాల కొలనలో అనుకొనుచున్నాడు. ఎస్సెనుమీదికి 3 తేదీనిగాని ఆ ప్రైవేటిగాని ప్రైవేటులు పోవును.

రూరలో పరిశ్రమలను కొనసాగించుటకు పనిలో వైపు బిల్లుగలవానిని, సిల్, నావా విత్తయమందు వైపుబిల్లుగల గల ఇంజనీర్లను, ఇనుప దారుల యందు పరిజ్ఞానము గలవారిని తమవెంట గొంపోవుటకు తయారుజేసిరి. కొంతమంది అదివర కప్పుడే ముందుకేగిరి. బెల్జియను, ఇటలీ ఇంజనీర్లు, అధికారులును తోడ్పడుచున్నారు. ఇతర పటాలములు గూడ ప్రతినిమిషమును రణరంగమున కేగుటకు తయారుగ నుండవలెనని ఉత్తరువు జేయబడెను.

ఎస్సెనులో - నమ్మె జరుగవచ్చును

జర్మనులు ఏమియు చేయలేక కోపోదీకులై మండిపడుచున్నారు. ప్రెంచి ప్రైవేటులు రూరలో ప్రవేశించిన వెంటనే సమ్మెగైదెరచి పనివాండ్లు ధంకాపథముగ తెలియజేయుచున్నాడు. సాత్వికనికోభమును అవలంబించెదరు. అవివేకముగ సైనికచర్య నవలంబించిరని పనివాండ్లు మాడి చచ్చుటకు ఆవకాశ మేర్పడును.

3 తేదీని రూరలోనున్న వర్తకసంఘమువారు సమావేశమై, ప్రైవేటులు చొరబడిన పనివారు ఏమిచేయుదుకో తెలిసి సుకొనుటకు చర్చించెదరు. ప్రైవేటులు చొరబడెనేని ప్రజలుండుటకు వసతికేక చిక్కునందురు. ఇప్పటికే స్థలము చాలుట లేదు. అసంతృప్తి చాల తీవ్రముగ నున్నది.

ప్రెంచివానికి జర్మనులు రాక్షసిబాగు నీయకపోవుట తప్పేయని నమ్మపరిహారసంఘమువారు తీర్మానించిన ప్రైవేటులు తిన్నగ బయలుదేరిపోవుటకు ప్రెంచివారు తీవ్రపు నిచ్చెదరు. 15 తేదీవరకు వేదియండక కేవలతోడనే అన్నివిధానములు తయారుగ నుండుకొనబడును. 15 తేదీకి జర్మనులు సగడగ నిచ్చెదరో నీయ సమర్థులముగా మనెడకో తెలియజేయవలసియున్నది. ఈలోపుగ ప్రెంచి ప్రైవేటులు చలనములోనే యుండును. మొదటనే ఎస్సెనును ఆక్రమించుకొనెద రనుకొనుచున్నాడు.

రూరజిల్లాలో ప్రెంచి ప్రైవేటులతో సహకారముగ పోరుటకు బెల్జియను ప్రయత్నములను జేయుచున్నాడు.

ప్రార్థిను సభలో భిన్నాభిప్రాయములు కల్గినంతమాత్రాన అంగ్లో ఫరాసుల మైత్రి చెక్కుచెదరలేదు. మరింత గాఢమైనది. లాసేను సభలో మైత్రితోడనే పనిచేయుచున్నాడు.

మావలన తప్పలేదు

జర్మనుల ప్రకటనము

బెర్లిన్, జనవరి 8:- రాక్షసిబాగు, కలప, చపటా రాక్షసులను గువాటిని బుద్ధిపూర్వకముగ బట్టాడాచేయుట మానలేదనియు ప్రతికోన్న ప్రకారము వాస్తవముగ పూర్తి వరకులను సెరవేర్చలేదనియు ఇంతకును, సెరవేర్చ లేకపోవుటకు ప్రారంభమునండి దుర్భరముగ నుండి యెనియు సమ్మెలు తటస్థించుట, రవాణా సౌకర్యములు లేకుండుట మున్నగు కారణములు తమకు తమ బాధ్యతను నిర్వహించుటకు అడ్డకడెనని జర్మనులు ప్రకటించిరి. నమ్మపరిహారసంఘమువారు ఇట్లు చేయకతనని నిర్వచించి యుండలేదనియు అందుచే తాము సంధివరకుల సుల్లంఘించవలెదనియు జర్మనులు తెలియజేసిరి.

ప్రెంచివారు ఎస్సెనును ఆక్రమించుకొన్నచో జర్మను ప్రభుత్వమువారు తమయూటలకంటే మరెట్టి చర్యను తీసికొనరని జర్మను వార్తాపత్రికలు సూచించుచున్నది.

నమ్మపరిహార సంఘమువారికి జర్మనులు తాము చెప్పవలయు కొన్ని సంగతిని తెలియజేయుట కు ప్రకటించిరి. సాయంకాలము 5 గంటలవరకు తెలియజేయుచునే యుండిరి. తేపు మరల సభ జరుగును. ప్రాచు జర్మనులు చెప్పవలయుకొన్నది పూర్తి యగును.

మనస్సేరాజుగారు ఆహ్వానించుటచే ప్రారంభము మెక్కాకు పోవుచున్నారని తెలియచున్నది.

సామాజ్యవాదుల వార్తా ప్రచారము

అవసరమనియు దానిని ప్రవేశపెట్టవలయుననియు సామాజ్య పత్రికా సంఘమువారు బర్మా ప్రభుత్వగారి యాజమాన్యమున పోర్టుమాట్టుకు జనరలుగానిని సందర్శించిరి. ఈవిషయమై ప్రభుత్వాధికారియొక్క తెలియజేయవలె ననిరి.

ప్రస్తుతమందున్న పరికరములు సమాచారములను విస్తారముగ తెలియజేయుటకు ఉపకరించుట లేదనిరి. తీసికొనిపోయి డబ్బు కావలసియున్నదనియు, అలాచించెదమనియు తెలియజేయబడెను.

రబ్బరు సెగుమతిచేయుటలో ఏర్పరపబడిన నిబంధనలను తప్పించుకొనుటకు చీసావారు ప్రయత్నించ వారు పట్టురడిరనియు, కర్మి ఫీకెటులను ప్రభుత్వములను-సృష్టించుటకు నలయు సానుగ్రహి వికీకడ బట్టుకొనిరి. (ఇంగ్లీషు మెకో)

జిరనులు అపరాధులనుట

నమ్మపరిహారసంఘమువారి తీర్మానము రూర ఆక్రమణ 10 తేదీని ప్రారంభ మగుట

లండన్, జనవరి 10-ఉదయము 12-10 ప్రార్థినునుండి డెయిలీ మెయిలు విలేఖరి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:-

రాక్షసి బాగు నీయకపోవుటలో జర్మనులు అపరాధమునర్పిరి నమ్మపరిహార సంఘమువారు నిశ్చయించిన వెంటనే సేనలను ముందుకు బంపవలయునని శిగాటి నేసానికి జూయంకేరుగా తుత్తరువు కంపిరి. 10 తేదీని అర్ధరాత్రి రూర జిల్లాను ప్రెంచి సేనలు ఆక్రమించుకొను ననుచున్నారు. గనులను, పరిశ్రమలను తగ్గికితేయుటకు నియమించబడిన ప్రెంచి ఇంజనీరులు, గనుల పనివాండ్ల సందర్శణ నిమిత్తము కనిపియుగ అవసరమగు చర్యలనే అవలంబించెద మని బ్రిటిషువారికి తెలియజేసి.

బెల్జియను ప్రధానమంత్రియభిప్రాయము

బ్రుసెల్సునుండి డెయిలీ మెయిలుపత్రికా విలేఖరి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:-

కోపముచేగాని, పగనీర్చుకొను నుద్దేశ్యముతోగాని రూర జిల్లాను ఆక్రమించుకొనుటలేదని ప్రార్థినుగారు మంత్రిత్వము వారి సభలో ప్రకటించిరి. జర్మనులు నమ్మపరిహారముల నిచ్చునట్లు జేయుటకు ఇంకోకూర్గము తేనెందున ఇటుల జేయవలసివచ్చెననిరి.

ప్రెంచి సేనలు సహాయము చేయుటకు వచ్చుట

అప్రికానుండి ప్రెంచి సేనలు, అధినేతకేపు ప్రైవేటును ముందుకు పోవుచున్న ప్రెంచి సేనలకు తోడ్పడుటకు వచ్చుచున్నవని వర్తయింబునుండి డెయిలీ మెయిలుపత్రికా విలేఖరి తెల్పుచున్నాడు.

అమెరికనుల యభిప్రాయము

లండన్, జనవరి 9:- రాత్రి 11-30, ప్రార్థినునుండి డెయిలీ మెయిలుపత్రికా విలేఖరి ఇట్లు నుడువుచున్నాడు:-

రాక్షసిబాగు బట్టాడాలో నిశ్చయముగ జర్మనులు అపరాధమునే గావించిరి. ప్రెంచి, ఇటలీ, బెల్జియనుల వాదములను అమెరికనులు ఆమోదించిరి. కాని ఈ అపరాధమునకు మిత్రమండలిజేసిన ఒడంబడికే కారణము. జర్మనులు ఇయ్యలేకపోయి రనుటయే ఈ ఒడంబడిక కారణమైనది గాద ని తయిస్తోక చాలుచున్నది. నమ్మపరిహారసంఘ సంతకు ఏకత్వపైతోరాత అంతటి దాడులు కిడును విడించవలసి నంత గొప్ప రక్తము జర్మనులు చేసియుండలేదు. నమ్మపరిహారములను వివరముగ, లేకలేకములుగ జూడరాదు. ఏకముగ మిత్రమండలి ఉదారభావముతో జూడవలె నని యునైటెడ్ స్టేట్సువారి తరఫెన పోయిడక గారు తెలియజేసిరి.

జర్మనులు అపరాధులే

నమ్మపరిహారసంఘ వారితీర్మానము

లండన్, జనవరి 10:-సావన విశిష్టవారు ప్రార్థినునుండి ఇట్లు కంటిసంపుచున్నాడు. రాక్షసిబాగు నందజేయక పోవుటలో జర్మనులు తప్పేనేరని పరిహారసంఘమువారు ముగ్గురు ప్రతిపాలముగను ఒకరు అనుకూలముగను తీర్మానించిరి. ఈ ఒక్క అనుకూలముగు ఓటు బ్రిటిషువారికే. నమ్మపరిహారసంఘమువారిలో బ్రాడ్బెర్ట్ గారి ఓటు శక్తులను భావకులలో నిది జర్మను నిపుణులు ముందు ప్రసాదించిరి. ఏర్పరిచిన చొక్కను అంత సరిగా నూటికింత చొన ఇచ్చి తీరవలెననియు అది తప్పదనియు జర్మను ప్రభుత్వమువారునుకొనలేదు. లేచుట ఇయ్యటలో ఏదైన లోపమున్న దానిని నీ న గ డు రూ ప క ము గ నిచ్చిన చాలునని గత మార్చిలో నమ్మపరిహార సంఘముగ నిశ్చయించుటచే ఇట్లు జర్మను ప్రభుత్వమువారు కలంబిరి. అప్పుడు జర్మనులు వెనుకకుదీసిరి. ఈ విషయము అంత ముఖ్యమైనదిగాను. అట్టి సందర్భములచేసి ఇంత వివరీకరముగనట్టియు దాడులుగుట్టి చర్యను తీసుకొనరాదను ఉద్దేశ్యముతో బ్రాడ్బెర్ట్ గారు తమ ఓటును జర్మనులు తప్పుజేయలేదని ఇచ్చిరి.

తురుష్కుల ఉత్సాహము

తామొక సంధిపత్రమును తయారుజేయుట

కొన్నివిషయములలో అంగీకారమును తెలుపుట

లండన్, జనవరి 9:— రాత్రి 11-30 టైమున పత్రికా విలేజ్లో కాకస్టాంటినోపొలునుండి ఇటు తెలియజేయుచున్నాడు లాసేనుసభాసభిరము అంగీకారముకి ఉత్సాహమును కలుగ జేసింది. నేనునల్లు ఎంబ్లికంగీకార మగుటల మనుబువిషయములో బ్రిటిషువారు తురుష్కులకు కరుపాము మొదలైన రద్దీ నముచున్నాడు. అయినప్పటికిని యధ్యక్షువామ జరుగుచునే యున్నది.

క్రాత్రిక ఆక్రమించుకొన్న ప్రదేశములందు యధ్యక్షు జేయుటకు 50000 మంది పిలిపించిరి.

మిత్రమండలికి అందిచ్చుటకు తురుష్కులు కమ సంద్ధి మరతులను తయారుజేయుచున్నార. జలసంధులనుగూర్చి సౌక ర్యములు జూపబడినవి. యధ్యక్షులు పోవుటకు అంగీకరించిరి తురుష్కుల తర న్యాయ స్థానములను గూర్చి గూడ కరుపాములను నూచించిరి. కాకస్టాంటినోపొలులో రాజకీయాధికారము తేకుండ గ్రీకుజేవాలను ముందుటకు తురు ష్కులకు అభ్యంతరములేదు. ముసోలే ఆసుల నైద్రతగాయిదా విషయము, దీనిలో చాల గొప్పభాగమును తురుష్కులు తమ కీమువలెనని గోరుచున్నార. దీనికి ప్రత్యుపకారముగ చమురు విషయములో అత్యంతసౌకర్యమును కలుగజేసెన మిరి. మిత్ర మండలిచిత్తునః ధిమరతులు తురుష్కులకు అందిచ్చినట్లుంజేసి తు రుష్కులు తమమరతులను మిత్రమండలి కందజేసెదరు. అని లాసేనునుండి దెబులీమెయిలు విలేజ్లో తెలియజేసెను.

తనూపణ విషయములో మిత్రమండలి ఏర్పాటులకు తురుష్కులు సమ్మతిని జూపినయు, ముసల్మానేతరులు నిర్బంధ నైకత్వమును ఆవలించుటకు మిత్రమండలి కమ ఆక్షేపణను వదలుకొనిరి. 10 లేదని ఏదో పరిష్కారము కుదురుననియు లాసేనునుండి టైమునపత్రికా విలేజ్లో తెలియజేసెను.

సాంఘికవాదల వైఖరి

పార్లమెంట్, జనవరి 9:—ప్రెంచి కార్మికులు, మర్సెట్ కానికాగారిలో ఎస్సెనులో ప్రవేశించిరి. ప్రెంచివారు రూ రకు ఆక్రమించుకొన్న బయలుదేరు పరిస్థితులనుగూర్చి చేయ వలసిన కర్తవ్యం బెదియో యోచించుటకు ఇచ్చోటనున్న జర్మను, రషియను కమ్యూనిస్టులతో మాట్లాడుచున్నార. క్యా చికా గుపన్యాసమొనరుండ జేయుటకై ప్రెంచి, బెల్జియను అధికారులు ప్రయత్నించుచున్నార. అని ల్యూమర్టిక్లోలి జర్న లుపత్రిక వాకొనుచున్నది.

ప్రెంచివారు సెల్టార్సులో ప్రవేశించుట

కొల్లాను, జనవరి 9:—ప్రెంచి సహాయక నైస్యములు డెల్టార్సు ప్రదేశములో ప్రవేశించిరి. పాతకాలలు, ప్రభుత్వ భవనములు, కళటములుండుకాలలు ప్రెంచివారి స్వాధీనమైనవి ఇందులో బసజేసిరి. బ్రిటిషుసేనలే పోలీసునిధులను మామూలుగ జేయుచున్నార. ఏవిధమైన తిరుగుబాటు లేకుండ కాపాడుచు న్నార. ప్రాంతీకులలోను మరల ప్రెంచివారు ఆక్రమించు కొనెదలేమా యని జర్మనులు భయపడుచున్నార. ఇవట ప్రధానస్థానమున పరిశీలన కార్యాలయ మేర్పరుపబడినది.

ప్రెంచి నైస్యములు విస్తారముగ రూరుప్రదేశమునకు పోవు చున్నవనియు పెద్ద ఫిరంగులు మున్నగువి న్యూస్ ప్రాంత ములనుండి చేరుచున్నవియు జర్మనులు బెల్జికునుండి 9 వ తేదీ తెలియజేయుచున్నార.

ప్రెంచివారు ఎస్సెను గురువార ముదయమున ఆక్రమిం చుకొనెదని బెల్జినువార్తలు వార్తాపత్రికలకు తెలియజేయు చున్నవి.

మరొక సేనలు వచ్చుచున్నవనియు ప్రెంచి స్వాధీనము లోనున్న ప్రదేశములను ఇనుపదారులను ఈ సేనలు ఆక్రమిం చుకొనను. అని మేయర్ కంటివార్త తెలుపుచున్నది.

హామిని బడయుటకు తానువలించదలచుకొన్న కథ తులను తెలియజేసెదమని ప్రెంచిరాయబారి తెలియజేసెను.

జర్మనులు బుద్ధిపూర్వకముగ నప్తపరిహరముల నీయక శక్తినించుకొని ఎగబెట్టుటకు తలచిరినియు బ్రిటిషు విధానము నలంబించితిమేని ఒక ఎట్టరిపిగాని గూడ మనకు లభించి యుండదని బ్రుస్సెల్స్లో బెల్జియం ప్రధానమంత్రి తెలియ జేసెను.

టుంటుఖామెన్ గారి సమాధి

మాడవగది త్వరలోనే తెరవబడును

ప్రకటన హక్కులు ఒక్క టైమునపత్రిక కే ఉండును టుంటుఖామెన్ గారి సమాధిలో కనుగొనబడిన విచిత్ర విషయపరిశోధనము నంతను టైమునపత్రిక చాయాపటములను, తత్కథను ప్రజలంబడిసి తెలుపుటకై హక్కును వర్తియుండును.

బ్రిటిషుమంత్రివర్గపు సమావేశము

గురువారమువాడు జరుగును. పార్లమెంట్ కు భర్తమగు టను గూర్చి బోర్డర్ గారు తెలియజేసెదరు. ఈ సతన పరిస్థితు లను గూర్చి మంత్రివర్గమువా రాలోచించెదరు.

జర్మనుల పట్టరానికోపము

లండన్, జనవరి 9:—రూసులోను, ఇతర ప్రదేశము లందును ప్రెంచివారు ప్రవేశించెదని విని జర్మనులు పట్టరా ని కోపముతో మండిపడుచున్నార. విలేజ్లోనును ప్రతిక్రియను జరుపుటకు ఆలోచించుచున్నార. ప్రెంచివారికి జర్మనులకు సంధిమరతులబ్రకారము నిచ్చు నిష్కారము లేకుండుటకై చేయ వలసినదానినంతకు జేయవలెనని ఎస్సెను వర్తకసంఘమువారు తిర్మానించుకొనినయు, జర్మను ఉద్యోగులు ప్రెంచి ఇనుప దారులమీద పనిచేయరాదనియు, ప్రాంసుకు ఆధారభూతి ముగ నుండు కరకులనుగూర్చి పరిశీలన నువులను నిరచావాచేమ రాదనియు నిశ్చయించునలెనని స్టిన్సు గారి పత్రిక వాకొనుచు న్నదనియు తెలియుచున్నది. 1818 లో ప్రెంచివారు జర్మనీపై దండెత్తినపుడు ఇటులే జేసెననునంతి జ్ఞాపకము వచ్చుచున్నది.

బహ్మోడముగు విమానమును జర్మనులు నిర్మించుట రషియను కర్మాగారములందు జర్మనులు 4 ప్రమాండ మగు విమానములను తయారుచేయుచున్నార.

మారకపు గోల

రాజకీయపరిస్థితులు చాల అస్థిరముగ నుండుటచే మార కము అయోమయముగ నున్నది. పాను 1-కి 50000 మార్కులూ ఇత్యులనియున్నది. ఇప్పుడు మరల46000 కు తేలికది.

ప్రెంచి ప్రాంతీకుగూడ కొంచెము చలిచినను ఇప్పుడే కొంచెము నిలుకడగ జేయుచున్నది. మొత్తముమీద ప్రపంచ మందంతటను, మారకము గోలగ నున్నయది.

జనవరి 1-న తేదీకి ఇంగ్లాండులో పనిలేని కార్మికుల మొత్తపుసంఖ్య 1484800. 1918 డిసంబరులో ఉన్న దానికంటె ఇప్పుడు 127000 ఎక్కువగ నున్నది. గత జనవరిలో సంఖ్యకంటె 888000 తక్కువగ నున్నది.

వి. సి. ఎస్. యధ్యక్షులకు బంగారీభావన నేర్పటకు ఈ. జే. థాంప్సన్ గారిని నియమించిరి.

జునిటానియా నౌకను ముంచిన తప్పును జర్మనులు అంగీ కరించిరి ఆయజమానులకు పరిహారము నిచ్చుట కంగీకరించిరి. జే:మం జేయబడిన జర్మను ఆస్తితాలూకు సామ్యునుండి ఇచ్చెద మనిరి.

మహారా ఎడారిని మోటారుబండ్లు దాటినవి. తింబక్టు నుండి 2000 మైళ్ళుదూరము 7 తేదీని చేరెను. ఆఖరుపర్యాయము 27 గంటలలో ఎచ్చటను ఆకకనే ప్రయాణము జేసిరి.

భారతవారియరాజువారులు పరిఖాకారయధ్యక్షులక్రింద అంగీకారజేసిరి. అచ్చోటనుండి లాసేను కేగెదరు. పరిఖాకా గారు గాంధీగారితో పనిచేసినవారిలో ఒకరు.

ఈజిప్టులో అంగ్లపండితు డగు రాబ్బిన్ గారిని ఎగగో ద్రోహులు చంపినందులకు అయిన భార్యకును, కొడుకునకును ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు భార్యకు 700 పౌనులను, కొడుకు నకు 800 పౌనులను వర్షాకనమునిచ్చుట కంగీకరించినయు జన వరి 10 తేదీనుండి కొడుకునకు 28 ఏడ్లప్రాయము వచ్చునరకు ఈసామ్యు నిచ్చెదనియు తెలియుచున్నది.

నల్ల మందు

జనీవా, జనవరి 9:—మిత్రమండలికిని తురుష్కులకును లాసేనులో జరుగనున్న సంధిమరతులలో నల్లమందు విషయమై ఏమైన ఒకపంబడికను నిరూపించుటకు తురుష్కుప్రభుత్వము వారి కిష్టమేనా యని శాశావాలినభవారి నల్లమందు సంఘము వారడుగుటకు నిశ్చయించుకొని రని తెలియుచున్నది.

ఇండియాలో 1/3 వంతు మాక్రమే నల్లమందు తయారు చేయబడుచున్నదనియు తక్కిన 2/3 వంతులు పరిషియా, తర్కి నుండి వచ్చుచున్నదనియు శాశావాలినభవారి నల్లమందు విష యమై చర్చించుచువురు జనీవాలో క్యాంటెలుగారు ఇండియా మామకు తెలియజేసెను.

జర్మనులకు శక్తిలేదు

అభ్యుత్థులగు ఎబర్ట్ గారి ప్రకటనము

బెర్లిన్ జనవరి 9:— అసహాయల మగుమనపై నైసిక బలమును వినియోగించినను కాంక్షమును విడనాడగూడదని రూరు ప్రజలకు అభ్యుత్థులగు ఎబర్ట్ గారు తెలియజేసిరి. ఈ విధానము సధిమరతును మంట గల్పించి మానవగత్తియులను నీటద్రొక్కినది. ఇప్పు డెస్సెనో జర్మను ఆరిక జేదనము అంతకును ప్రాణాధారమైన రూరుజిల్లాను ఆక్ర మించుకొనెదమని భయమును కలిగించుచున్నార. నీరి మరతు లను వెకవేర్చుట మనకరము గాదు. శక్తికి మించని మరతుల నన్నిటిని చెల్లించుటకు జర్మనులు సంసిద్ధులుగ నున్నారు. కాని జర్మనులు చెప్పుకది విసకనే ముట్టజించబడిరి. ఈ విషయము నంతను ప్రపంచము చూచుచుగాక యనిరి.

19.9 నుండి కార్మిక సభ్యుడుగ నున్న చార్లసు జేమ్సు న్యూదూ, కే. సి. గారు స్వర్గములైరి.

ప్రాంసులో విదేశీయులు స్థిరాస్థిని సంపాదించరాదని వెనుకజేదినండి అనుటలోనికి వచ్చు బిల్లును పార్లమెంటు సభలో చర్చలేకనే మంజూరు చేయబడెననియు సెనేటువారి విషయమును ఆలోచించెద రనియు తెలియుచున్నది. విదేశీయ ప్రభుత్వమువారు ఆక్షేపించుచున్నారు. దీనికలన 1882 సంవత్స రమున జేసి కొన్ని ఒకపంబడిక ప్రకారము నిర్మిత బ్రిటిషు కంపెని స్వర్త్యములకు ధంకము కల్పించున్నది.

విదేశీయులతో పోటీగ వ్యాపారము జేయుటకు ప్రాంత భర పడిపోవుటచే ఇబ్బందిగ నున్నది.

విరాంతునంతకు ఏకముగ జేసి అన్యోన్యముగ ప్రభుత్వ పాలనము జేయుటకు క్రాత్రి విషయపత్తును ఏర్పడినది. ఇదివర లోనున్న కక్షవారులుగూడ కలిసి దేశాభ్యుదయమునకై పాటు బడెదరు.

ప్రాకసుల్తాను మెక్కా లో దిగబెట్టి ఆ బ్రిటిషునాక కాకస్టాంటినోపొలుకు పోవును. ఇతరబ్రిటిషునాకలుగూడ తురుష్కులనుప్రదేశములో కేంద్రీకరణము జేయుచుండును.

ప్రెంచి అభ్యుత్థులగు మల్లరెండుగారిని జంపదలచి పోలీసు అధికారిని ప్రెంచినిష్ఠులకారుడు జంపినందులకు 5 సంవ త్సము ద్వీపాంతరకక్ష నిధింపబడినది.

వ జీ రి స్టాన్

ప్రాతపద్యతినే అవలంబించవలె ననుట

కరీస్తాను పోరాటమున ఆనేకముగ ప్రాణము లర్పింప బడినవి. భవమా వ్యయమైనది. ప్రయోజనము మాత్రము కనీసిం పదు. అందుచే కరీస్తానుండి నైస్యములను ధూర్తిగ తొలగింప వలయును. ప్రాతపద్యతినే అవలంబింపవలెను. లోకలోలోలా మాత్రము నైస్యము లుండవచ్చును. కరీమాద్దులోనే ఆగరెరుగు చర్మను తీసికొనవలెను. ఈప్రాతపద్యతినవలంబించుటకు లోకీకపరి సిరులు క్రతికూలముగ నుండుటయేకారణము. మనము వెనుకకు వచ్చితిమా పరాజయమును ఒప్పుకొన్నవార మగుదుము. క్రతివ పోవును. కరీమాద్దులోనే సంరక్షణము జేసికొంటిమేని ఎవరును మనననులేప్పుక తలంచరు. ఆపాడుము నెదుర్కొనుకై క్రి మనకు గలదని టైమునపత్రిక నడుపుచున్నది.

గోసంరక్షణ

అప్పారాం పండితుల ప్రచారము

కరాచీ, జనవరి 10:— గోసంరక్షణప్రచారము గలుపు పండిత అప్పారాంగారు యాపురికివచ్చిరి. గోసంరక్షణగూర్చి వీ రుపన్యసించుచు, భారతదేశమున గోహత్యాఫలముగనే పాలు వెలుగు నెయ్యి సమృద్ధి క్షీణించినదని చెప్పిరి.

ది నైకికల్ రిస్పెస్సానైటి పరలోకవిద్య

డికంబరు 29 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రిక 4 వ పేజీలోను జన వరి 6 వతేదీ ఆంధ్రపత్రిక 10 వ పేజీలోను ప్రకటింపబడిన ఈ సానైటి, ఈవిద్యగూరించి ఆంధ్రభాషలో ఒకచక్కని పుస్త. కము ఉన్నది. దానిపేరు

ఆత్మజ్ఞానం.

ఇది ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయములో దొరకును 0-8-00 దీనిని చదివినవో అన్ని సంగతులు చక్కగ తెలియును.

డా. జగన్నాథస్వామి

ఆంధ్ర పత్రిక

1923-వ సం॥ జనవరి నెల 11-వ తేది

గురువారము

పశుబల విజృంభణము

పశుబల ప్రయోగమువలన, కలహములు తొలగిపోవని గతయూగపు సంగ్రామము తేట పరచినంత చక్కగా మరయొకసంఘటన మేదియు తేటపడజాలదు. సంగ్రామమునం దెందరు మడిసి? ఎందరు వికలాంగులయిరి? ఎంతధనము వ్యయమయ్యెను? ఎన్ని జేతములు ఆకలిబాధచే తిపించుచున్నవి? ఇంతటిభీభత్సము జరిగినను, పోరాటము లంతరించెనా? మనస్ఫూర్తిలు మాసిపోయెనా? బాహ్యయోగావశ్యకత తొలగిపోయెనా? లేదని, యూరపువడిసిక్కితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి. శత్రువుల నొడించినందులకు, ఫలితము శాంతిగుడుగు వలయును. అందుకుమారుగ వ్యవహారమంతయు కాంతివచ్చినది. జర్మనీని దండించుకట్ట, ప్రాన్సు నకును ఇంగ్లండుకును భేదాభిప్రాయము లుద్భవించివి. ప్రాన్సు జర్మనీని దండించుటకు ప్రత్యేకముగా బూనినది. ఇంగ్లండు తటస్థముగా నున్నది. అమెరికా తనవైఖ్యములను రైదనుండి తీసివేయుచున్నది. స. ధనియములను చెల్లించుట లో జర్మనీ తప్పునర్పించుట, మొన్నటిదివలన రిపరేషను కమిటీవారు నిర్ణయించిరి. బ్రిటిషుప్రతినిధియగు సర్ జాన్ బ్రాడుబరీగారుమాత్రము ప్రతికూలముగా వోటునిచ్చిరి. జర్మనీ నెలలనయినను దండింపదలచినపుడు, నిర్ణయము వేరొకటిగా నుండునా? సీపుగాకున్న సితండ్రియైనను తప్పుజేసియుండవలెనని పెద్దపులి మేకతోననినతిగ, జర్మనీ బాగుగనులను స్వాధీనపరచుకొనదలచినపుడు, జర్మనీ తప్పుజేయకయిండునా? జర్మను ప్రతినిధి, లోకము జేయలేదని వాదించెను. బ్రిటిషుప్రతినిధియు అటులనే వాదించెను. కాని, ఫ్రెంచి, బెల్జియము, ఇటలీ ప్రతినిధులు వేరుగ నభిప్రాయపడిరి. రిపరేషను కమిటీవారి నిర్ణయము జరుగగనే, సైన్యములను పంపుదని డిగ్రాటు సేనానిని పంపేరుగా రాజ్యపించిరి. అఫ్రికా ఫ్రెంచివలసరాజ్యములనుండి, అపుడే సైన్యములు సహాయమునకు బయలుదేరినవి. సైన్యముల గొంపోయెడి రైళ్లు పెక్కులు కిడలిపోయివి. ఫిరంగులు వెంటగొంపోబడినవి. నేటియదయము ఎస్సెరుభాగమును ఫ్రెంచివా రాక్రమించెదరు. బాగ్దాదును స్వాధీనపరచుకొని పనిజేయునపుడు, జర్మనులధర్మము రాకుండుటకు, ఫ్రెంచి వారింతటి బండ్ బస్తు జేయుచున్నారు.

ఫ్రెంచివారిచర్యను, బెల్జియను మంత్రి పూర్తిగ సమర్పించుచున్నాడు. బ్రిటిషువారి యాలోచనలు కొనసాగుచో, జర్మనులనుండి ఒక్క దమ్మిడియైనను వచ్చేడిగాదనియు, జర్మనులు నష్టపరిహారములను చెల్లించుటలో బుద్ధిపూర్వకముగా నున్నీ కేసిరనియు, బెల్జియనుమంత్రి ఘోషిస్తున్నారు పలికిరి. బాగ్దాదు సప్లయ కేయలులో జర్మనీ అలస్యము జేసినమాట నిజమే యనినను, ఇందుకు సంధినియములే కారణ మని, అమెరికా ప్రతినిధి బాయిడినుగారు సూచించిరి. ఆసంధిమగు మరతులను విధించుటచే, ఇట్టి దమ్మలితము తటస్థించెనని, వీరితలంపు.

యూరపునందు, చీమిమమ్మితి జనించె ననుటకు సందియములేదు. బ్రిటిషుమంత్రి వర్గము ఈవిషయమును గూర్చి యోచించుటకు నేటి దినము గూనును. బోనార్లాగారు ప్యాసిను సమావేశమేటల భగ్గుమయ్యెనో వివరించెదరు. ఫ్రాంకుఫోర్టు ఫ్రెంచివారు ఆక్రమించెద రేమోనని జర్మనులు భయపడుచున్నారు. జర్మనులు సాత్వికనిరోధము నవలంబించెద రేమో గాని, బలవన్నిరోధమునకు బూనరని తోచును. కాని, నిరాశ విశేషముగ వ్యాపించుచో, జర్మను కార్మికులెటుల చలపెట్టెదరో యూహించ వీలులేదు. రూరుభాగమును ఫ్రెంచి వారాక్రమించుచో తామేమిచేయవలయునో యని ఫ్రెంచి, జర్మను, రుష్యను సా. ఫిక్వాడు లాలోచించుచున్నారని తెలియుచున్నది. సా. ఫిక్వాడులు దేశాభిమానమున కన్నసి, జాత్యభిమానము నెక్కుడుగా పాటించుచున్నారు. కాని, స్వల్పసంఖ్యాకులగు ఫ్రెంచి సాంఫిక్వాడులు, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వపు దుండుడుకుతనమును నివారించగల రని తోచదు. జర్మనీ అధ్యక్షులగు ఎబర్టుగారు, జర్మను ప్రజలను హెచ్చరించుచు నొక ప్రకటనము గావించిరి. జర్మను ప్రజల ఆర్థికజీవనమును భంగపరుచుటకు ఫ్రెంచివారు బలిమిచే బూనుచున్నను, ప్రజలు మాత్రము శాంతిము నహింసవలెననియు, మృతీను సంధిషరతులను చెల్లించుట ఇకమీద నసంభవ మనియు, సంధిషరతులను చెల్లించుటకు ఇంతవరకు జర్మనీ శక్తిమంచన లేకుండుటానుపడియుండ శత్రువులువారిపై నిష్కారణముగా విప్రభంజించుచున్నారనియు ఈదృష్టాంతమును యూరపుఖండమును ప్రపంచమంతయు వీక్షింపవలెననియు, ఈ ప్రకటనము దెలుపుచున్నది.

జర్మనులు ప్రపంచనానుభూతి నాశించుచున్నారని, ఇందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును. పశు బలప్రయోగమే శరణ్యమని తలచెడి ఆధునిక ప్రపంచము నిస్సహాయులకు తోడ్పడునని తలచుట కవకాశములేదు. కాని, యీ ప్రయత్నమునందు ప్రాన్సునకు లాభము కలుగునా, లేక ప్రాన్సుజర్మనీలు రెండును నడుగున బడునాయను నదియే ప్రశ్న. కొంతకాలము క్రిందట, పార్లమెంటుఫభలో బోనార్లాగారు జర్మను నష్టపరిహారములను గూర్చి ముచ్చటించియుండిరి. సర్. జాన్ సైమనుగారడిగిప్రశ్నకు జవాబుచెప్పుచుజర్మనులు చెల్లించవలసిన మొత్తము 11,000,000,000 నవరను లని చెప్పిరి. ఈ మొత్తపుసంఖ్యల గాంచిననే భయమగును. ఇంతమొత్తము, ప్రాన్సు బలప్రయోగముచే లాగుకొనగలదా? ఇంతటి మొత్తమును రాబట్టుట సంభవమని, బోనార్లాగారికి మొదటి నుండియు తెలిసియే యున్నదట. అట్టితరీ, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు మొదటనే తమ సమృద్ధిమును గట్టిగా దెలిసి, ఫ్రెంచివారితో సంబంధమును వదలుకొని యుండవలసినది. ఇంతకాలము సందిగ్ధముగా గడపుటచే, వ్యవహారము విషమమయినది. బలప్రయోగమువలన, ప్రాన్సు కొంతధనమును సంపాదించగలిగినను, జర్మనీకిని ప్రాన్సునకును మనఃస్ఫూర్తిలు ఇంకను ప్రబలమగు ననుటకు సందియము లేదు. ప్రపంచశాంతి కిందువలన మహాపదవము గలదని గ్రహింపవచ్చును. పశుబల ప్రయోగము వలన, బలప్రయోగావశ్యకత విస్తరించుచున్నది గాని తగ్గిపోవుటలేదు. గ్రేప్రభువుగా రిటీవల ప్రపంచ శాంతిని గూర్చి ముచ్చటించిరి. యూరపుయద్ధమునకు బూర్వము, యద్ధపరికరము లధికముగనుండు కొలదియు, యద్ధము నివారించబడునను నభిప్రాయము ప్రబలియుండెను. అందుకని, ఒకజాతీకన్న మరయొకజాతీ సౌకల్యము, విమానములనేమి, ఫిరంగులనేమి, సైనికులనేమి విశేషముగ జేర్చుచుం

డెను. ఈవిషయమై ప్రధానదేశములయద్ధ్య పోటీ యధికముగ నుండెను. కాని ప్రళయసంగ్రామము జరుగక తప్పదయ్యెను. యద్ధపరికరములను విశేషముగ జేర్చుట వలన యద్ధములో నోడిపోకుండ ఏర్పాటు జేసికొనవచ్చును గాని, యద్ధము తటస్థపరచుండ నాటకపరుప వీలులేదని, గ్రేప్రభువుగారు దెలిపినవాక్యము లం దెంతేని సత్యము గలదు. యద్ధసామగ్రిని చేర్చుకొలదియు, యద్ధమునమీపించుననుట నిశ్చయము. మరియొక విషయమును గూడ గమనింపవచ్చును. ఆధునికయద్ధములలో ఓకిపోయినవారు మాత్రమేగాక, గెలుపొందిన వారుగూడ విశేష బాధలకు లోనగుదురు. గత సంగ్రామమునుండి యూరపు ఇంకను కోల్పోనలేదు. మరల నిట్టియద్ధము తటస్థించునేని, నాగరికము అడుగంటునని గ్రేప్రభువుగారు ఖండితముగా బలుకుచున్నారు. యద్ధము లికమీదజగగకుండ జేయవలయునని వీరి యుద్దేశము. ఇది సాధ్యమగుటలు? నానారాష్ట్రసంఘముపై దృష్టిని నిలుపవలయునని గ్రేప్రభువుగారు కోరుచున్నారు. కాని, ఈసంఘమువలన ఇదివర కెట్టి ప్రయోజనమును గలుగ లేదు. ఇకముందును కలుగుననునాశ కవకాశములేదు. ఇప్పుడు గావలసినవి సంఘములు మొవలగు అట్టహాసము గాదు. జాతుల హృదయములందు మార్పుగలుగవలెను. వీరి సుఖ్య సుఖ్యాద్యానము వ్యాపింపవలెను. ఎల్లరును మానవకోటిలో జేరిన వారనుసంగతి వీరి హృదయములలో నాటుకొనవలెను. ఈ సంగతిని గ్రేప్రభువుగారును గుర్తించుచున్నారు. సుఖ్యాద్యానము వ్యాపించుటకు, పశు బలప్రయోగ మెంతమాత్రము సాధనము గాజాలదు. ఆధునిక నాగరికమువలన యూరపు ఖండము వృద్ధి నొందుటకు మారుగ క్షీణించుచున్నదని, ఇటలీకింతకు పూర్వము ప్రధానమంత్రిగనున్న సీనియర్ నిట్టి గారు తమనూతనగ్రంథమున దెలిపినటుల, మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. క్రమక్రమముగ క్షీణించుటచే, యూరపియనుజాతులీ స్థితిని తిన్నగ పరికింపజాలకున్నవి. ఆర్థికముగ నేమి, బుద్ధి ప్రతిభయందేమి, నైతికముగ నేమి, యూరపులో క్షీణగతి త్వరితముగా గలుగుచున్నటుల నిట్టి గారికి కనుపించుచున్నది పునరుద్ధారణప్రయత్నములకు బడులు వినాశనప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. యద్ధము ముగిసినను, సైనికుల సంఖ్య యూరపునందు తగ్గుటకు మారుగా హెచ్చు గుచున్నది. శాంతిలేనిది, యూరపునకు పరవతిపుట్టదనియు, చార్లస్టన్సాధనముల నంతరింపజేసినగాని శాంతి గుమరదనియు, చార్లస్టన్సమువలన శాంతిగుడుగుట కల్ల యగుటచే న్యాయముపై నాధారపడియే శాంతిని చేకూర్చవలెననియు, యూరపులో మరల యద్ధములు సంభవించెడి సూచనలనేకములు గనుపించుచున్నవనియు, నిట్టి గారు హెచ్చరించుచున్నారు. మంత్రిపదవి నాక్రమించిన, గ్రేప్రభువు, నిట్టి మొదలగు ప్రముఖులీరితిన విలపించుచుండ, పశుబలప్రయోగము వ్యర్థమని వేరుగ జెప్పవలయునా? కాని, పశు బలప్రయోగమును చాలించి, వేరొక మార్గమును బూనుటకు యూరపియను జాతు లింతత్వరగా బూనుకొనునా? వైరాగ్యభాధనల నాలకించునా? యూరపుచ వివాశనమెదుర్కొనుచున్నపుడు వేరొక మార్గము దొక్కక వీలులేదు. ఆమార్గమేదియో హిందూదేశము గనుపాటుచున్నది. చార్లస్టన్సరహితమార్గమువలన, స్వాతంత్ర్యసిద్ధి బడయజూచుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము క్రింద చార్లస్టన్సరహితమార్గము ప్రవలంబించి విజయము

గాంచెదనను విశ్వాసము, హిందూదేశమున కేర్పడి యిది. హిందూదేశమునకు గలుగుచున్న విజయము పపంచమును తరింపజేయగలదు. ఇట్టి సంజ్ఞము కొరకు పాశ్చాత్యప్రపంచము పరితపించుచున్నది, ప్రాజ్ఞులు గ్రహింపగలరు. అహింసాధర్మము త్వరలో అన నిజమిది వ్యాపింపజేయుగాక!

చారిత్రా రాకేసు

చారిత్రాలో జరిగినయల్లరులవలననే గాంధీ మహాత్ముడు శాసనోల్లంఘనమును విరమించుట తుట్టించెను. ఈ కేసులో ఇప్పుడు తీర్పు చెప్పబడెను. చారిత్రాలో ప్రజలు జరిపిన దురంతరముల నెవరును సమర్థింపరు. వీనిని నిరాకరణపత్రము వారు నిరసించినంతగ మరియొకరు నిరసించియుండలేదు. కాని ఈ కేసులో నీయబడిన న్యాయాధిపతి తీర్పు అత్యంతకఠినముగ నున్నదని, అసాధ్యమై యుండు ప్రెస్సు వార్త జూచినంతనే తెలియగలదు. తీర్పును జూచిన, చారీసబుత్తన్ స్పెక్టరు గారు పాలంటీరులలో నొక్కరినయినను కొట్టినటుల గనుపించును. గుంపును పంపివేయుమని చాకేవారును సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు కోరి రనియు, చాకేవారు లాటిల నువయోగించె ననియు, ప్రజలపై మొదట వట్టితుపాకులు కాల్చబడె ననియు, పిమ్మట పోలీసు వారు తుపాకుల గాల్చి ఇరువురను చంపిరినియు, మరికొందరు గాయములు తగిలెననియు, ఆపిమ్మట ప్రజలకు ప్రదేశము గలిగి వారు ఘోరకృత్యములకు గడంగి రనియు, తీర్పు దెలుపుచున్నది. ఇందువలన, ప్రజలకు కొంతకోపకారణము ముందు గలిగింపబడెనని తెలియును. ముద్దయిలు తమ స్టేటుమెంటులో, తమను పలుమార్లు కొట్టిన పిమ్మట తిరుగబడితిమని తెలిపిరి. 228 మంది ముద్దయిలను నెవన్నుకు కమిటుజేసిరి. వీరిలో 172 మందిపై మరణశిక్ష విధింపబడెను. తీర్పులో జెప్పబడిన పరిస్థితులలో ఇంతదారుణశిక్షలను విధించుట భావ్యముగ గనుపింపదు. దేశములో ప్రబలిన ప్రశాంతస్థితికి చారిత్రాగాలభా, మినహాయింపుగ పరిణమించెను ఈసంఘటనమునకు చిమ్మట, దేశము కడుప్రశాంతముగనుండెను. గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధమునకు చిమ్మట, ప్రజలెట్టియుద్దేశమును జూపరయిరి. ఎట్టికోపకారణమున్నను, ఎన్ని బాధలననుభవించినను, అహింసాధర్మమును కాపాడి, అకాలీసిక్కులు విజయము గాంచిరి. చారిత్రా దురంతములవలన దేశమునకు గలిగినకళంకమును, అకాలీలు తమనిగ్రహబలిమిచే మాపివేయగలిగి రనుటకు సందియములేదు.

పజరిస్తాను దండయాత్ర

పజరిస్తాను దండయాత్ర చాల కాలమునుండియు జరుగుచున్నది. ఇది కేవలము ఆత్మసంరక్షణ కొరకు జరిపెడియుద్ధము గాక, పరిదేశముపై దాడిగ పరిణమించుచున్నది. దీనికోర కెంతయోవ్యయమగుచున్నది. జననష్టము గలుగుచున్నది. జర్మనులు బాంబుల నాకాశవిమానములనుండి ప్రయోగించుచున్నపుడు ఆశ్చర్యము గలిగెను. కొండజాతులతో యుద్ధము సలుపుచున్నపుడు, ఆకాశవిమానములు విరివిగ నుపయోగింపబడుచున్నను ఆశ్చర్యము గలుగుటలేదు. పజరిస్తాను దండయాత్ర యాగిపోయిన, మిలిటరీ ఖర్చు కొంతవరకయినను దగ్గురు. ఇది ఎప్పటికి ముగియునో, తెలిసికొనుట కవకాశములేదు. సరిహద్దుప్రాంతములయొద్ద ఎడతెగని పోరాటము జరుగుచున్నటుల, వార్తలెప్పుడును చేరుచునేయున్నవి. ఇందునుగూర్చి ఫరియగు వివరములను తెలిసికొనుటకు, ప్రజలకు

వీలుగలుగుటలేదు. లండను టైముస్పత్రికకు సైతము, పజరిస్తాను దండయాత్ర విసుపు గలిగించినది. ఇంతవరకును, జననష్టమును ధననష్టమును ఎంతయోగిలినను, శ్రమయంతయు వ్యర్థయ్యెనని, టైముస్పత్రిక విచారించుచున్నది. అందుచే ఇక నయినను దండయాత్రను విరమించి లేచివచ్చుట మంచిదని, ఈపత్రిక ప్రభుత్వమువారికి హితమొనగుచున్నది. ఇటుల జేయుటవలన అపజయము సంగీకరించినటులగును. ప్రతిష్ఠకల్లుగలుగును. అయినను, దీనిని లెక్కచెట్టక వెనుకకుమరలి, సరిహద్దును సంరక్షించుకొనుచుండిన చాలునని, టైముస్పత్రిక గోరుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వకోశము వట్టిదయిన ఈ సమయమున ప్రభుత్వమువారు టైముస్పత్రిక దెలిపిన హితము ననుసరించెదరా, లేక ప్రతిష్ఠను నిలుపుకొనుటకు వెనుకటి మార్గమునే కొనసాగించెదరా?

కనడాదేశము : భారతీయులు

కనడాదేశమునకు బోయి, శాస్త్రీగారు తిరిగివచ్చి ఎంతకాలమో గాతేదు. వారిప్రయత్నములవలన, గొప్పలాభము కలుగునని కొందరు తలచుచుండిరి. న్యాయుండియాపత్రికకు దెలిసినసమాచారముప్రకారము, ఆసియావాసులు కనడాలో పని సంపాదించుకొనుటకుగాని, భూమిని సంపాదించుటకుగాని వీలులేకుండ నిషేధింపబడిరట. భారతీయులకు ఎన్నికహక్కుల నీయవలయునని శాస్త్రీగారు రడుగుచుండగ, వారికి అసలే నిలువ నిడ లేకుండ కనడావారుచేసిరి. శాస్త్రీగారిపర్యటనమునకు, కనడా అధికారు లిటులజవాబిచ్చిరిగాబోలు! ఆసియావాసులు పని సంపాదించుకొనకుండను, భూమిని సంపాదించుకుండను నిషేధింపవలెనని, బ్రిటీషుకొలంబియా శాసనసభవారు మాత్రమే, కనడా అధికారులను కోరెరట. ఆసియావాసులెవరును తమదేశములోనికి రాకుండజేయవలయుననిగూడ వీరు కోరిరి. కనడా అధికారముచేసిరి? ఇట్టినిషేధమును కనడా రాజ్యమున కీతరుకు వర్తింపజేసి, తమతెలివి నంతను వెల్లడిజేసిరి. ఇంకను అధినివేశ రాజ్యములకు రాయబారములు వెడలవలయునా? ఆరాజ్యముల వారిని మరల ప్రార్థింపవలయునా? ఇందువలన లాభమేమియు లేదని తెలుపనక్కరలేదు. భారతీయులు స్వోక్తిపైననే ఆధారపడి తమ ప్రయోజనమును సాధించుట కర్తవ్యము.

వెబ్బుగారిలో మార్పు

సర్. మాంటాగూ వెబ్బుగారు, ఆర్థికసంఘమున సభ్యులు. వీరు ఆర్థికసంఘాకుల రిపోర్టులో సంతకము జేసిరి. ఈ రిపోర్టుప్రకారము, వాణిజ్య సంరక్షణము సాక్షికముగ సంగీకరింపబడెను. కాని, కలకత్తాలో యూరపీయును వర్తక సంఘసభలో ముచ్చటించుచు, హిందూదేశమునకు రిక్షణపద్ధతి పనికిరాదనియు, స్వేచ్ఛావాణిజ్యమే లాభకరమనియు, బలికిరి. ఎంతత్వరలో వీరు తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనిరో చూడవచ్చును. ఇట్టి సభ్యుల మధ్య, రీకింగు ప్రభువుగారు గూడ ఆర్థికసంఘ నివేదిక గూర్చి సందిగ్ధముగ ప్రసంగించుట వింతగాదు.

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ

ఈశాసనసభవారు, డిప్యూటీ సెక్రెటేరుకు జితనక్తగలేదనియు, అది కారవోద్యోగముగ నుండవలయు ననియు, చట్టముకావించిరి. శాసనసభాధ్యక్షు లిదివరకే తక్కువజితము సంగీకరించి పనిజేయుచున్నారు. ఇతరరాష్ట్రములలోగూడ నీ మార్గ మవలంబించెదరా? ముఖ్యముగ మంత్రుల యుద్యోగములు కారవోద్యోగములుగ జేయ

బడుచో, ప్రభుత్వవ్యయము లెక్కుటకు మార్గ మేర్పడును. సమర్థులగువా రీకడవుల నాక్రమించుటకు వీలు గలుగును.

నేరముల వృద్ధి

బొంబాయిలో నేరములు హెచ్చెను ఇందుకు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జెనరలుగారు, సమాధానము జెప్పుచు, సహాయనిరాకరణోద్యమము కారణమని చెప్పిరి. పోలీసువారు ఇతర విషయములలో నిమగ్నులై యుండుటచే గూడ నిట్టిస్థితి సంభవించెనట. ముద్రాను రాజధానిలో నేరములసంఖ్య దగ్గెను. ఇందుకుగూడ సహాయనిరాకరణోద్యమము కారణమని సూచించబడినది. పరిస్థితు లేతరున నున్నను నిరాకరణోద్యమమే కారణమగును గాబోలు!

స్థానిక వార్తలు

హైకోర్టు సెషనులు:—హైకోర్టు సెషనులు ఫిబ్రవరి 10-న తేది సోమవారము ప్రారంభమగునని ఈ వార్తలు తెలువందు ప్రకటింపబడినది.

నిషేధపు టుత్తరువు:—మనశ్శుద్ధ నాయరాయ గారిచే వ్రాయబడిన 'మనము కోరునది ఏమి' అను కరకటము ఈదేశమునకు రాకుండుటకు గర్హిత జనరలుగారిచే నిషేధింపబడినది.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:—చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు ఛాన్సలరుగారు చెరలెండు విలియంపుడువలన గారిని చెరలెండు ప్రాన్సిను బ్రాన్సిముగారిని నెనెటుసభ్యులుగ నియమించిరి.

దంతచికిత్సవిభాగము-ఉచితముగ గలపబడును:—

పండ్లుకట్టుట మాన్చు గు దంతచికిత్సకు సంబంధించిన విషయములు ఉచితముగ చేపబడును. ఈ విషయమై విశ్రమాలను తెలిసికొనగోరువారు చెనాబజారుకోడ్డు నెం 247 గృహమునందున్న డాక్టరు హెచ్. వెంకటరావుగారికి వ్రాసికొనవలయును.

సామ్రాజ్య శాసనసభ:—సామ్రాజ్య శాసనసభ యందు చెన్నపురి ప్రతినిధులగు ఎయిర్ల నార్తనగారు తమ సభ్యత్వమున కిచ్చిన రిపోర్టును గవర్నరుజెనరలుగారు అంగీకరించిరి. ఈ ఖాళీ భర్తీచేయుటకు ఫిబ్రవరి 19-న తేది ఎన్నికలు జరుగును. ఆధ్యక్షుల నామినేషనులు జనవరి 20-న తేదిలోగ రిజిస్టరు కావలెను.

బకసభ:—రెడ్డి వ్రాసుసంఘముల డైరెక్టరు జనరలుగారు సర్ క్లాకుహిలుగారు డాక్టరు పిటర్సుగారు శుక్రవారము 12-న తేది సాయంకాలము 5-15 గంటలకు ఎగ్జూకునంద మ్యూజియముద్దయెటనందు, కాంతిసమయమునందు రెండు శాసనసంఘములు జేయవలసిన పనినిరించి ఉత్పత్తినించెదరు. నిలింగుడను ప్రభువుగారి అధ్యక్షతవహించెదరు.

చెన్నపురి రాజధాని పోస్టుమెనుల సంఘము:—వైసంఘమువారి యాజమాన్యమున ఈనెల 12-న తేది సాయంకాలము 6 గంటలకు పరమానందరావు చాట్టేయందు బహిరంగసభ జరుగును. సమిష్టి ఆందోళనము ఈ సంఘములవలన లాభ్యములను గురించి ఎస్. సోమసుందరం పిల్లైగారు పర్యవేక్షించెదరు. రావుసాహెబు సి. కందసామెందలిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

శాస్త్రీగారు:—రేపుసాయంకాలమునాక లేవనం దులైటు అనరుబుల్ వి. ఎస్. శ్రీవాస శాస్త్రీగారు "ప్రస్తుత రాజకీయస్థితిని గూర్చి యువశక్తినింతురు సభ కావ్యసంకలన వారమాత్రమే అచ్చటకు వెళ్లుట యోగ్యము శాసనసభల ప్రవేశించి స్వగతపాలనను శాస్త్రీయ స్వాతంత్ర్యమును మున్నగువానిని సంపాదించవలెనని తలంచువారు మౌనమే సభ కావ్యసంకలనమైనా ఈ పాఠ్య సానంకరము చర్చ జరుగును.

సన్మాన సిద్ధము

శ్రీ శంకరాచార్యుల వారి స్మృతి మొలకలు

మామిడి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో శ్రీ శంకరాచార్యుల వారి స్మృతి మొలకల కోర్టు భాగములు ఈ క్రింద ప్రకటితము:— వివిధములను గూర్చియు మామతాల్లి పానములను మేమిదివఱకెన్నడును ఎన్నెటను గాని మాతంకటమేను ఇతరులు కొరవడి మామిడి యొక్క వారము గాము. కాని వివిధములను గూర్చి గాని భర్తమును బోధించుమని శిష్యులు మమ్ము కఠినానాలముతో వచ్చియిడిగి నన్నును గుర్తు లావినుమున నేవనున్నవో ఆప్రత్యేక విషయమునకు స్మృతివ్యాకము తెల్లు కరియవో దాచక చెప్పవలసియుండును. రాజకీయ, పారిశ్రామిక, ఆర్థిక, సాంఘిక విషయమున జేసిని గూర్చిగాని మామలతో వెన్నలైన ఆరడు గోరిపుకు, వివాహాకాండమును న్ను గును త విషయములనుగూర్చి భర్తవ్యాకములను శిష్యులనుచేతనే యీ యొగిక విషయములనుబోధించుట మావిధియైయున్నది.

మేమికార్యమును నెఱవేర్చుటలో బివ్యక్తి లేక కత్తి, సంఘము లేక జాతివారేవనెదోయనిగాని, యేమిఫలము సంభవించునో యని గాని యోచింపజను. ఇతరతమును బూనుటకు నీలు లేకు యధ్యాత్మజను గప్పిపుచ్చుటకు నీలు లేదు. ఉన్న దున్నట్లు చెప్పకలెను ఎల్లప్పుడును సత్యమునే పట్టువలెను. ఎచ్చట నన్యాయమున్నను తీవ్రముగ ఖండించవలెను. ప్రభుత్వము, కాంగ్రెసు యిగవలె ప్రతికూలవాదను తప్పు ప్రోత్సహించి, నిరువురును ఉచిరితిని ఖండించవలసియుండును. మేమిట్లెల్లప్పుడును జరిపితిమి; మాయావన్యాసములం దీనివలన మాను స్పష్టముగ చెల్పితిమి.

సన్మాన సిద్ధములు

సన్మాన ఆశ్రమమును పుచ్చుకొన నవయమున సన్మానముల తల్లిదండ్రులను, భార్య బిడ్డలను, భూమి భవనము ఈ ప్రభుత్వములు, జేకీయమహాసభ, ప్రపంచవంతటిని త్యజింపవలయును. ఈశ్వరుని యాజ్ఞకు సర్వదా కట్టుబడియుండవలెను. సన్మసింపుడని మమ్మెక్కడను నిర్వచింపలేదు. సన్మాన ఆశ్రమని యవముల కాత్యక్తి మేటిగియు మనఃపూర్వకముగ సంతకాలమునుండియో ఆపేక్షించుచు తుడకు యాకామయ కస్త్రములను ధరించుట కధికారమును పొందితిమి. ఇంతేకాదు క్రితకే పులైనాద్దురు శ్రీ శంకరాచార్యులు తమయనంతరము వారి పితము గర్వింపుమని మమ్ములను కోరిరి. ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానమునందును, అనుభవమునందును మేమియున్న కడవికెన్నలమైనను మాయావన్యాసిని వినియోగించి కన్యనిపురము లాలోచింపక మాప్రధాన కర్తవ్యమును భర్తృపదేశమును నిర్వర్తించుటకు సర్వదా యత్నించుచుంటిమి. ఇది నెగించుకొనవలసివాక్కు కాదు. అనుభవంపడు సర్వత్రము కాదు. నెఱవేర్చులసిన విధి యైయున్నది. ఈ విధివైను మేము తప్పుక నెఱవేర్చులసి యున్నది.

ఇట్లు భర్తృపదేశమును గానించుటలో మేము దొర తనమువారి యొక్కయు ప్రజలయొక్కయు లేక ఉభయల యొక్కయు ఆగ్రహమునకు పాత్రులమై వారిజేదండింపడిన సంకసింది యూరకుండుటయే మాకర్తవ్యము.

మేజిస్ట్రేటుగారు మాకుత్పరైనకు రు8000లు సెన్మాన రిటి యివ్వవలసినదని కోరిరి. సన్మానసిని కొంతనమవారు డబ్బు యివ్వకుటయేహాస్యాస్పదము. ఇదిగాక మా ఆశ్రమమునుగూర్చియు మా పద విని గూర్చి యునింకోక సారి దృఢముగా తెలుపవలసియున్నది. ఈ ఆశ్రమమును, పదవిని భవమున కానపడి విడువజాలము. మాభర్తృమునకు త్యక్తిక్రముగ మేము ప్రకరింపలేదు. మేమెవ్వరికిగాని భయపడవలసిన యవసరముగాని ఒకంబడిక చేసికొనవలసిన యవసరముగాని లేదని దైవమునుండట చెప్పవలయు. భర్తృపదేశమును విడనాడజాలము. దాచక సత్యమును కల్పింపుటయు, భర్తృమును ప్రచారము గావించుటయు నెరవేరగా నెంచబడినయెడల మేమి నేరమును గావించితిమి. ఇట్లు గావించినందులకు సంకసించుచున్నాము. మాకు శక్తియున్నంత కాలమును భర్తృపదేశభర్తృమును నిర్వర్తించుట మానుటకు మాకు తగినంత కారణము కనబడదు. ఇతరులెన్నలైనను భర్తృపదేశ భర్తృమును ఇవ్వబడి పూనుకొనినయెడల మేజిస్ట్రేటు యాజ్ఞ ననుసరించి యాకార్యమును విడనాడవచ్చును. కానిమానివయమున భర్తృపదేశముతప్ప నేరభర్తృములేదు. ఇంకోక కార్యములేదు. ఇష్టమా అయిష్టమా అను ప్రశ్నకవ కాళములేదు. మాయావన్యాసి మేమిభర్తృమును విడనాడ జాలము. మావైసి భర్తృమును విధించినమాగురు వాజ్ఞ యిచ్చినను విడనాడుటకు నీలులేదు. ఇదియూరపునందు మధ్యయుగములవాటివలెవిచ్చిరలె కనబడక

య్యను. థామస్ బెక్కెట్ యామతావేళకు మూలముననే ప్రాణములను గోల్పోయెను. మేమిచ్చట కాత్మసంరక్షకార్థమై రాలేదు. మాంధిని నిర్వర్తించుకొనుటకే వచ్చితిమి. ఏకారణమున వైను. మాంధిని తప్పజాలము.

క్రొత్త బైబిలు

“అతిచివరి సురచిహ్నం. ఇకముందక్రమము జరుగదు” నువాద్వానము నవంజనమైందే. కానివ్యాయమును జరుపుటకు ముందే అతిచివరిసురచిహ్నముల యెవ్వరిని సమర్థము కాదు. భూవినిర్మలమైనకానములు (124వ. వి.సి.సి. 144, 108 సి.పి.సి. మున్నగునవ్వనలు) అవలంబి నుండుట నిరంతరకాధికారుల రాతిగుండె మాయమైవలెదలెదని తెలియజేయుటయే కాక దైవము లోని “సత్యము నరయును - సత్యము ఒక్కిరియ్యను” అను యేసుక్రీస్తు బోధనచనమును తీసి వేసి దొంగతనము వారు దానిస్థానమున “సత్యముపల్కుము న త్యజునిన్ను” (ఏదోయొక నెక్షను క్రింద) అను యేసుక్రీస్తు బోధనవచనమును బద్ధుని జేయునను వాక్యమునుంచి మనలు సందేహము ఈ క్రొత్త బైబిలును కొనాకసించువుమని యెరుట దొంగతనమువారి భావ మైనట్లు తెలియజేయుచున్నది. ఈ క్రొత్త బైబిలు యాజ్ఞకు లొంగుట మన కెంత మాత్రమును సాధ్యముకాదు.

మమ్ము మాటాడకుండజేయుటకు మామూర్తములు మాత్రము గలవు. (1) ప్రభుత్వము సర్వరాజ్యవ్యాప్తకార్యముంచి యుండటం, ఇట్టిరి మాభావన కవకాశముండదు. (2) ప్రజలు మానుటలో సమగ్రుండుట (3) ఉపదేశము చేయకుండ మావై ప్రసానము, నిర్బంధము, ద్వేషాంతరవాసము, రోగము, ఉన్మాదము, మృత్యువు ఏదైనను తెచ్చివెట్టుట. 2 వ ది అసంభవము. ప్రజలు మా యుపదేశమును కోరిక మానరు.

(బొంబయి క్రానికల్ నుండి).

బొంబయి లచ్చయ్యగారి కాలండరు:—ఇది సామాన్యమగు చిన్న తెలుగు కాలండరు 12 నెలలకు 12 పుటలు గలవు. వంటెద్దు లచ్చయ్యగారు, బుక్స్ సెల్లర్, రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

హరికేళ వ్యాసగారు, పరలోపకులైరి.
తిరువెండ్రము, జనవరి 10:— కొలదికోజులనుండి నరముల దొర్బల్యరొగముచే చాల బాధపడుచుండి అసిద్దెట్లు ఇంజినరు హరికేళ వ్యాసగారు నేటియడయము పరలోక గతులైరి.

ప్రతిపంట్:—డిసంబరు నెల 30 తేదీకి రాజధానియందలి యంత్రాలయములందు నాలుగువందల పానుల తూకముగల 349714 బేలులుఖచ్చ అయినట్లులేరు. 1921-22 సంవత్సరము రాజధానిలో 347000 బేలులు ప్రతి పండిసి. అంచనావేయబడినది. 170497 బేలులప్రతి ఈ గావ్విమునుండి ఇక రవడేశములకు పంతుడెను. (ప్రచురణసంఘము).

కాలమానము:—జనవరి 1వ తేదీతో అంతమొందిన వారమున సర్కారులోను తంకాపూరులోను కొంచెముగ వర్షములు కురిసెను. గుంటూరు, బెళ్ళారి, ఆనంతపురము, నెల్లూరు, మధుర, తిరునల్వేలయందు మాత్రము మెట్టవైరులు నాలుట ముగిసినది. కర్నూలు బెళ్ళారి జిల్లాలో పంటలు బాగుగవృద్ధి జెందుటలేదు. రాష్ట్రమునం దంతటను నీటిపారుదల సౌకర్యములు కృత్రికముగ నున్నవి. బెళ్ళారిలో తప్ప యితర జిల్లాలలో కురువులకు మేలి బాగుగ బొరుకుచున్నది. ఆరవరపదార్థముల వెలుబెగ్గునూచనలు కనబడుచున్నవి. బెళ్ళారిజిల్లాయందు మాత్రము పరిస్థితులు ఎంతమాత్రము కృత్రికముగ లేవు. (ప్రచురణసంఘము)

ఇటలీకి ప్యాసుపోర్టులు:—ఇటలీకి వెళ్లదలచుకొని నవారు ఇటాలియను కాన్సులుగద్ది పాసుపోర్టులు పుచ్చుకొనలె ను. సాధారణముగ ప్యాసుపోర్టులను పుచ్చుకొనదలచువారు స్వయముగ కాన్సులుగారిని సంధింపవలెను. చెన్నపురి, బెంగాలు, ఆసాము, బిహారు, బెరిసా, మధ్య రాష్ట్రములు, సుయత్త రాష్ట్రములు, డిల్లీ, పంజాబు, కాష్మీరు, నేపాలు బాస్త్రవ్యుల కలకత్తాయందున్న ఇటాలియను కాన్సులుగద్దనుండియు బర్మా బాస్త్రవ్యులరంనునుండిలి కాన్సులుగద్దనుండియు, బొంబయి బరోడ, జనానము, విరారు, హైదరాబాదు, వైసూరు బాస్త్రవ్యులు బొంబయియందలి కాన్సులుగద్దనుండియు, సింధు బెలూచిస్తానము లయందలి బాస్త్రవ్యులు కరాచియందలి కాన్సులుగద్దనుండియు పాసుపోర్టులు పొందవచ్చును. ఇటాలియను కాన్సులుగద్దనుండి పాసుపోర్టు పొందుటకు రూ. 7/18- చార్జి చెల్లించవలెను (ప్రచురణసంఘము).

వైస్రాయి కార్యనిర్వాహకవర్గసభ
10వ తేదీని వైస్రాయి కార్యనిర్వాహకవర్గసభ జరిగెను.
అగ్నిప్రమాదము:—మీల్హామ్ గర్నముంటు కచేరిలో చాలభాగము వెట్టబడిన సెంట్రల్ హాటల్ 10 వ తేదీని పంజరావీటి యయ్యెను. వైభాగముమాత్రమే కాలిపోయెను. గ్రాన్ ఫామ్స్ కాభకు సంబంధించిన రికార్డులు కాలిపోయెను. ఫెర్ బ్రిగేడ్ వారు నిగ్గును చాల క్రమపడి ఆర్పివైచిరి. అగ్ని ప్రమాదమునకు కారణము తెలియదు. భవనము పూర్తిగా ఇమ్మూర్ చేయబడినది.

వివాదకరమగు మరణము:—విలాసపురమందలి “కాస్తీ” బాగుగని మేనేజరు ద్వానే గారు జేటలాడునందర్భమున దుర్మరణము సంధిరి.

స్వరాజ్యప్రదర్శనము
ది. బి. విజయరాఘవాచారిగారి పర్యటనము
తిరువెండ్రము జనవరి 8:—ది. బి. టి. విజయ రాఘవాచారిగారు నేటిదినము తిరువెండ్రపుమునకు వచ్చిరి. కమిషనరుగారిని దివానుగారును ప్రదర్శనసంఘసభ్యులును సంతరించి పదిర్చక విషయము ఏర్పాటులు చేయుదురు.

ఏలూరు హిందూయశజన సంఘముయొక్క పనునెని మిదన సంకల్పికోత్సవము శ్రీ ఉయ్యూరు జమీందారువారి ఆస్తుత్యక్తికింద ఈనెలలో జ.ప.డు నని ఒకరు తెలియజేయుచున్నారు.

సికింద్రాబాదులో 7-వ తేదీని సాయంకాలము 4 XcII మొదలు 6 XcII వఱకు లాలూడిలో, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ ప్రాధానముగారు బ్రి రావిప్రొఫెసరు బుర్రాయకవిగారి యాధిపత్యమున దోమా నేంకటస్వామి గుప్తగారు జయప్రదముగా అష్టావధానము నొసరించిరి. అధధానిగారికి ౧౦౬ రూప్యములను ఒక బంగారుడియమును సన్మానముగా నొంగి గౌరవించిరి. ఆవధానము పిదప అగ్రాసనాధిపతిగారిని కవిగారిని ఈరంగింపుతో వారివారి స్థలములకు చేర్చిరి.

సరస్వతీసంఘము, చెన్నపురి
(1908-వ సం॥ స్థాపించబడినది.)

సంక్రాంతి మహోత్సవ వసూలు విజ్ఞాపనము

సోదర సోదరీనామలారా! జేదిన 15 సంవత్సరములు గాచెన్ని పురిశుండు యీసంఘపు సేవాకృతులు మీకెల్లరకువిదితమేకా! (1) రెండు బాలికాపాఠశాలలద్వారా హిందూబాలికలకు మతధర్మమును బోధించుట. (2) భర్తృపదాలయము ద్వారా ప్రతిదినము రుందలకొలది వ్యాధిగ్రస్తులకు భర్తృముగచికి త్వచేయుట (3) దీనాశ్రమము ద్వారా దిక్కులేనివారి కనుగుణముగా సంఘపు క్రికొలది నుకరము చేయుట (4) చేతి రాట్టుమువై నూలుకడకుట నేర్పుట.

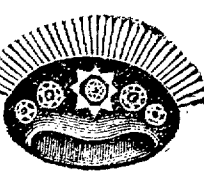
బంధుమిత్రాదులతో నానందభరితులగు నుండుసంకాంతి మహోత్సవకాలమున మిమ్ము సమీపించు మాసంఘ నియతుల కద్ద తాము తమకే క్రికొలది ద్రవ్యసహాయము చేసి యీసంఘము చేగ్రేకొనబడిన నిక్కార్మము జరిపితురని కోరుచున్నాను. 18వ తేదీమొదలు వారము రోజులు సంక్రాంతి వనూళ్లు జరుగును.

క. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
సంక్రాంతి పండుగ కనూలు గౌరవ కార్యకర్త,
29 పిఠారియార్ గుడిపిడి. చెన్నపురి 5-1-23

పోస్టోగ్రాఫ్ పుంగరములు

ఈ పుంగరములు బంగారమునకు సరిసమానమైన లోహముతో తయారుచేయబడినది. మామటకు బంగారపు పుంగరముకలె పుండును. పుంగరమునకు మధ్యలో పుండు రాయిలో నూచిన యెడల శివుడు, రామకృష్ణాభిషేకము, శృష్ట ఆవతారము మొదలైనవియును, మహమ్మదీయుల మతములును, గొప్ప కట్టడములు కనబడును. చూచువారలకు బహు ఆశ్చర్యముగా నుండును. వ్రేళ్లలో ధరించుటకు అందముగా నున్నది.

ధర పుంగరము ఒకటికి రూ 1-0-0.
8 ఉంగరములు ఒకేసారి కొనువారికి పోస్టేజీ ఉచితము.
వి. ఆర్. శివరామన్ అందు కో,
పెం 3, కైతుంకవాడ్యార్ వీధి, బాబ్బిబొకా, మద్రాసు

చారిచారాహత్య కేసు

172 మందికి ఉరిశిక్ష వేయటం

మొత్తము 2:0 మంది ముద్దాయిలలో ఆర్థుల చనిపోయిరి. దీర్ఘ వ్యాధివలన. నొకనిని, ఇద్దరు ఆప్రావరులను తుమించిరి. మిగిలినవారికి ఉరిశిక్ష వేసిరి. సాక్ష్యములేనందున 47 గురిని వదిలివేసిరి. ఇద్దరికి చెరి రెండేడ్లు కఠినశిక్ష వేసిరి.

ఈనెల 9 వ తేదీని తీర్పుచెప్పబడెను

కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు స్వరాజ్యపక్షము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ప్రకటనము

జనవరి 20 వ తేదీని బొంబాయిలో ఉపసంఘసభ జరుగును. ఫిర్రోజ్ మొదటి వారమున అలహాబాదులో పక్షమువారి మహాసభ జరుగును

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు

కాశీనగరమున చిత్తరంజనదాసు విధానమును దేశబంధుదాసు బాబూ భగవాన్దాసు గార్లు మున్నగువారు ప్రాయశఃమంతు - దేశబంధుదాసుగారి సంభాషణము

గురుద్వారముల చట్టము

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు

అకాలీకులను తక్కినవారి కంటెరికిని హిందువులను గూడ సంతృప్తి కలుగజేయుట గురుద్వారములచట్టమును ప్రాయము దని పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారిని కొరగా ప్రస్తుతిము చేసిరి. అకాలీకులను సంతృప్తియు విచారణలో సంతృప్తియు నీవ్యవహారములను వదిలివేసి పది సాక్ష్యపదము. వాగ్దాంతో ఆలోచించకుండ ప్రాయశఃమంతు. వారిందరిని కఠినశిక్షగానే అన్ని కక్షములవారిని ఆహ్వానించుచు సభను జరుపవలెను. అట్లుచేసి నచో సమాధానము కుదురు ననువాక కలదని మాలవ్యాగారు తెలిపిరి.

***

నాన్కానాకెయరా గురుద్వారమును

ప్రబంధక సంఘమునకు వశపరచుట

నాన్కానాకెయరా గురుద్వారము గురుద్వారాశ్రమంధక సంఘమువారికి వశపరచబడెను. నాన్కానా సాహెబులలో నున్న నాలుగు గురుద్వారములను గూడ వశపరచుకొనుటకు అకాలీల కుత్తత విచ్చినందున నంగులకొక అకాలీ జట్టు అచటికి వెళ్లెను.

***

పాటియాలా నాభాసంస్థానముల అధిపతులకు

సమాధానము కలిగించుట

పాటియాలాసంస్థానాధిపతిని నాభాసంస్థానాధిపతికిని ప్రభుత్వము విరోధ మేర్పడినది. అంబలాకంటానమెంటు శాసనసభాసమన న్యాయమూర్తి ప్రభుత్వ గారి యెదుటకునుగూడ చేయబడెను. ఇప్పుడా సంస్థానాధిపతుల కిరువరకును సమాధానము కుదుర్చుట కేర్పాటులు జరుగుచుండుటచే యీ నెల 6 తేదీని కేసుచారణయగలెను. ఈ రెండు సంస్థానములకును మూల పురుషుడొక్కడే. ఆతడు కాంపూకాపులు అను పట్టణమును కట్టించెను. అది రెండు సంస్థానముల సరిహద్దులకు మధ్యగానున్నది. ఆ పట్టణమున మహారాజు తిద్దరుకకలసి ముచ్చటించెదరని తెలియుచున్నది.

***

ఒకవకిలుపై కేసు

ప్రభుత్వన్యాయవాదికి లంచమియ్యబోవుట

లిజుపూరులో ప్రభుత్వన్యాయవాది యగు లాలా శంకరదాసుగారికి అచట సర్దారీలాలగారి ను జరియ్య న్యాయవాది లంచమియ్యబోయెనని లాలాగారిని ద జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కొద్దులో కేసుచేయబడెను.

***

చారిచారాహత్య కేసు

172 మందికి ఉరిశిక్ష వేయటం

తీర్పుసంగ్రహము

చాకిచారాకేసులో జనవరి 9 వ తేదీని తీర్పు చెప్పబడెను. వెంకటేశలమిది చారిచారాస్తేషనును చట్టవేసి రైలు కోడ్డుమీదనున్న కంకరరాళ్లతో పోలీసువారిని కొట్టి లాంగ

దీని పిమ్మట ఆ స్టేషనును తక్కినవారిద్దరుగూడ తగలబెట్టిరి. ఆ స్టేషనులోనున్న 29 మందియునుంటుంటే చాకిచారాకేసు వలనతెలికరాగా వారిని గంపుచూపు రాళ్లతో కొట్టి చంపివేసిరి. పిమ్మట ఆశ్రమముపై కిరసవాయిలుపోసి తగులబెట్టిరి. స్టేషనులోనున్న తొంకెముచారిసామ్రాటు యితరులసామ్రాటుగూడ దోచుకొనిరి. గోరకు పూరుకు వార్త తెలియవండను అటుండి పైని కలు రావండను చేయుటకు తెలిగ్రావుతొలకు తెప్పివేసిరి. రైలుస్టేషను నుడబెట్టిరి. ఈ మహాభయము అసహాయాద్వయము యొక్క ఫలితమని తెలియుచున్నది. అని జడ్జి తీర్పులో వ్రాసి గాంధీగారి యుద్ధయమునుగుర్చియు దానివలన పామరజనులలో కలిగిన దున్నులీతమునుగుర్చియు వివరించెను. ఆయుద్ధయమున కంటిప దళములవారు చాల తొందరలు కలుగజేసిరి. 1922 జనవరి 31 వ తేదీని మండే గాలో జనహామయము సభ జేసి అచట తీర్పుగా పికెటింగు జరపుటకు తీర్మానించిరి. మదనాడుకొత్త గలభా బరిగిది వారిలో కొందరిని చాలా సమయనప్పెక్కు కొట్టెను. భవాను జమీన్ అను నతనిని యనప్పెక్కు కొట్టిన మాట నిజమని తెలిసినది. అంతట ప్రలంబీరులు మాల్వీకులవల్లా గాయెద్దకు వెళ్లి సలహా వడిగిరి. మాల్వీగారు ఆసహాయవాదుల కచట నాయకుడు చాలాంటి కుట్రల జమిందారుడు. చాలా వాగారు వారికి సలహాను వ్రాసియున్నాని సాక్ష్యమువలన తెలిసినది. ఆపుత్తమును కొద్దులోమాపించలేదు. అందులో చాలా వాగారు చేసినమానవల ప్రకారము కంటిపరులు జరిచేయుట కలననే యిట్టమహాదారుణము జరిగినదని ఫిర్యాదలు వాడిందిరి. దుమ్రాజియారావుడు అసహాయవాదుల కను కూలుడ గుట కలనను అపట్టణము పోలీసు స్టేషనుకు దూరముగా నుండుటవలన చాలామంది కంటిపరుల నచట కేర్పాటుకు వారేర్పాటు చేసిరి. ఫిరేజీ 5-వ తేదీని గొప్పసభ జరిగెది. నాయకులు లక్షకొనించిరి. మీరు వెనదీయగూడదని వారి నాయకుడు నాజరాల్ గారు వారిచే ప్రమాణము చేయించెను. పిమ్మట అచట చేరిన జనులందరును జుడాను కట్టుకొని కేకలు వేయుచు పోలీసుస్టేషనువంకకు వచ్చిరి. వారు స్టేషనును కేరగానే సమయి. పైక్కు గార్లు పోలీసులు చాకిచారులు మున్నగు వారందరను వారికి కనబడిరి. ఆపుడే ఆ గుంపును పోలీసులు నిరోధించి యిన్నవో యీ దారుణము జరిగి యుండక పోవును; గాని అట్లు జరుగలేదు. ఆపుడు స్టేషనులో నున్న సర్దారు వారి చరణ గారు వారి యొద్దకు పోయి సంభాషించివచ్చి వారు మండేరాలలో పికెటింగు చేయుట కచటికి పోవుచున్నారు. ఇరవీ నల్లరిచేయగలన వారిని పోనిచ్చుట మంచిదని సమయనప్పెక్కుతో తెలిపెను. కబుయి నప్పెక్కురు గుడ నందల కంగికరించుటవలననే యిట్టి మహాదారుణము జరిగెది. కొంతమంది నాయకులతో వారు ముందుకు వెళ్లిరి. అసహాయవాదులలో నొకరిని మీరేల కొట్టితెరిన కబుయి నప్పెక్కురును వారి నాయకుడిగిరి. అందు కంటిపరుగారు, ఫింకాను పుచ్చుకొనుచున్న ప్రభుత్వోద్యోగి, మీరు త్వరగా యిట నుండి వెడలి పొందని సమయనప్పెక్కురు మెల్లమెల్లగా మాటలాడుటచే నెడు మిక్కిలం యని తలచి అగుంపువారిని కరినాసి పసాగిరి. వారి త్వరగా చంపివేయుమని కబుయి నప్పెక్కురు చాకిచారుతో చెప్పెను. చాకిచారు కరతో వారిని గంపెను. చాకిచారుడు కంటిపరులను

కొట్టుచున్నాడని చాలమంది అకచిరి. అంతట వారి నాయకుడు బి. లంపుదేను. అంతట వారందరును వెనుకకు మరలి పోలీసులపై గంపలకొని కంకరరాళ్లను విసరసాగిరి. అంతట శబ్దయినప్పెక్కురు తుపాకులను గాలిలో కాల్చుచున తెలిసి తక్కువగా నాజాపించెను. గాంధీగారి మహిమవలన పోలీసులగుండు నిరవయోగ మయ్యెనని వారిలో కలుపును కే. లు వేసిరి. అంతటవారు మరలిపోయి గుండువిసరిరి. అంతట పోలీసులువారిపై గుండు వదిలిరి. ప్రజలలో యెద్దరుచరిపోయిరి. మరలొందరికి గాయములు తగిలెను. అంతటితో ప్రజలకు పిచ్చి అవేశము వచ్చింది. వారు విపరీతముగా రాళ్లు విసరిరి. పోలీసులు నిలకడకే స్టేషనులో దూరవలసినవచ్చినది. ఒక కనిస్టేబులును చాకిచారుల యికిదారులను తప్పించుకొని పారిపోయిరి. అంతట గుంపు వారు పోలీసులను చంపివేయుమని యెద్దరు పోయకొనిరి సమయనప్పెక్కురు భార్యను పాడుకనిస్టేబు భార్యనుమాత్రము పోనిచ్చిరి. తక్కిన వారిందరిని చంపివేసిరి. చారాబజారు నుండి కిరసవాయిలు తెచ్చి యింటిమీదపోసి వానిని తగులబెట్టిరి. గోరకు పూరునుండి సహాయ సేనను కంకరలెనని ఆ కుడదయమున శబ్దయినప్పెక్కురు తెలిగ్రామును వ్రాసెనుగాని చాలవాలస్యముగా కంపెన. ఆకం తివార్లను బట్టి నాటిరాళ్ల తొలియూనమునకే జిల్లా మేజిస్ట్రేటును పోలీసులును స్టేషనుపై యింకా పోరకు పూరు నుండి చాలాదూరవచ్చిరి. అప్పటికి స్టేషను యింకను తగులబడుచునే యుండెను గాన వారి కా మంటలు కనబడెను. తగవాల వారచటికేగి కేటములను చూచిరి. సర్దారు సారి నరణగా రొక చాకిచారుని మాత్రము కాపాడ గలిగెను గాన సభకు ప్రతికేసు. పిమ్మట దర్యాప్తు ప్రాసంభ మైవచ్చి మొదట్లో చాకిచారు పిమ్మట గోరకు పూరు జయింబలోను ముద్దాయిలను గుర్తించుటకు మేజిస్ట్రేటును పేరేకులను జరిపెను. నూర్చి 25వ తేదీని మొదటిదికాణ జరిగి 290 మంది ముద్దాయిలను సెననుకొద్దకు కదిలి వేసిరి. మొత్తము 280 ఆప్రావరులు 2 చెరసాలలో చనిపోయినవారు 6 దీర్ఘ వ్యాధివలన వదిలబడినవారు 1 9-1-23 వ తేదీని వదిలబడినవారు 47 చెరి రెండేడ్లు కఠి. శిక్ష వేయబడినవారు 2 ఉరిశిక్ష వేయబడినవారు 172 మొత్తము 280

ఫిర్యాదలసాక్షులలో మూడవరకముల వారున్నార (1) ఆప్రావరు లిద్దరు. పికెటింగు, కూరు అనుకేర్పరులవారు. (2) పారిపోయిన కనిస్టేబు ఒకడు. చాకిచారులు స్టేషనునాకలు 52 మంది. (3) జమిందారులు వారిసాకలకు టపాకెన్సోగలు రైల్వే పుస్కోగులు పీకం దరును సాక్ష్య నిచ్చిరి. పోలీసులు వెంకటాచారుల కొట్టెపిమ్మటనే గంపువారు తిరుగబడిరి. ముద్దాయిలను గుర్తించుటలో పాతకగను పాఠించుటకు నిర్దోషులను గూడ గుర్తించిరి ముద్దాయిలు వాడించిరి. కొందరు తమ్ము నివ్వారణముగా ముద్దాయిలుగా చేర్చిరి చెప్పిరి. ఇద్దరికి మొట్టమొట్టమే గాయములు తగిలినందున వారు పిమ్మట కేమియును చేయలేదుగాన వారికి ద్వి రికిని చెరి రెండేడ్లు కఠినశిక్ష. మేజిస్ట్రేటు చేయబడెను. ఆప్రావరుల నిద్దరిని ప్రభుత్వము వారు తుమించిరి. వారితో ముద్దాయిల సంఖ్య మొత్తము 280 అని జడ్జి వ్రాసెను.

కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు

స్వరాజ్యపక్షము

దేశబంధుదాసుగారి ప్రకటన

జనవరి 20 వ తేదీని బొంబాయిలో సభ జరుగును కానసభలకు వెళ్లవలెనని కోరు నీక్షమువారి నిధానమును నిర్ణయించుటకు విప్లవపరిచిన ఉపసంఘసభ జనవరి 20 వ తేదీని బొంబాయి సగరమున సమావేశమగును. దేశబంధుదాసు బాబూ భగవాన్దాసు గార్లు మున్నగువారు కొద్దిమంది కాశీనగరమున కలసి చిత్తరంజనదాసుగారు. ఈ కక్షమువారి మహాసభ అలహాబాదులో ఫిర్రోజ్ మొదటివారమున జరుగును. ఆసభలో నీ విధానమును నిబంధనలను అమోదింపబడును. ఈ పక్షముతో చేరి ఆసభలో చర్చించగలవారు ముందుగా ఆపత్తును ఉద్యోగులకు తెలుపవలెనని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ప్రకటనము చేసిరి.

ప్రొద్దుల కూలీల సమ్మె

సమ్మెయింకను జరుగుచున్నది. కలెక్టర్ కంపెనీలోతప్ప తక్కిన స్టీరుకులలో పని మాట్లాగా నిలిచిపోయినది. ఒక పొద్దుల ఉద్యోగి సమ్మెదారులచే కట్టబడినది.

శ్రీయుత దేశబంధు దాసుగారు

కాంగ్రెసు కార్యసంఘము వారికి ప్రత్యుత్తరము

(కాశీనగరము-జనవరి 9)

దేశబంధుదాసుగారు కాశీనగరమున బాబాభాగవత్ ప్రసాదుగారి పునరుద్ధరణ నిపుడు బసచేసియున్నారు. కాశీనగరమునందలి హిందీదేశభక్తియగు ఆజితప్రతికాప్రతినిధి అచట దాసుగారిని సందర్శించెను. వారి కీవిధముగా సంభాషణ జరిగినది.

ప్రతినిధి:— కాంగ్రెసువారిలో రెండుపక్షములవారున్నారని మీరు తెలిపితిరి. దా. వా రెవరు?

దాసుగారు:— నేను మహాసభలో నొసంగిన ప్రారంభోపన్యాసమునందే దానిని స్పష్టపరచితిని తలంచెదను. గాననే కాసినిగూర్చి మరల సాక్ష్యముగా వివరింపలేదు. “గాంధీమహాత్ముడు మరల కారాగృహమునండి వచ్చువరకును ఎట్టిమాన్యున జరుగరాదను. అంతవరకును ఖద్దరువిషయమున మాత్రమే క్రద్ధగా పనిచేయవలెను. దానివలననే స్వరాజ్యము లభించును”. అనియు కపటమువారు నమ్ముచున్నారు. “బాతీయజీవనమునకు సంబంధించిన అన్నికాఖిలలోను పని జరుగవలెను. నిరంకుశాధికారులు మన బాతీయజీవనమునకు సంబంధించిన అన్నికాఖిలనుగూడ కలచివేసిరి.” అని యింకొకవత్తుమువారు నమ్ముచున్నారుగాననే ఎప్పుడు ఎక్కడ అవకాశము గలిగినపుడక్కడ ననగా అన్నివేళల నన్నిచోట్లనుగలవలెనో దృష్టిగలవలెనో సంఘర్షణము జరుపుచుండవలెననియు యీరెండవత్తుమువారు కోరిరి.

ప్ర:— యుక్తమైన సమాధానమును మీరుగట్టుట చేయబడిన నూచనల నన్నిటిని మొదటిపక్షమువారు నిరాకరించెదరి మీరు ప్రకటించితిరి. క్రిమాన్ క్రిమివాసయ్యం గార్గొక్కరుకప్పు జరి ఎవ్వరు నెట్టి నూచనలను చేయలేదని భారతకాంగ్రెసుకార్య సంఘమువారిపుడు ప్రకటించిరి. దీనిమీదేమేమియు?

దా:— దీనికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట చాలకష్టము. ఎవరనగా విషయనిర్ణయసంఘమునం దుపపాదించబడిన తీర్మానములను నేను వెల్లడించుచున్నాను. భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు మాత్రమునుభవముగా వీనిని ప్రకటించగలరు అసభలో నుపపాదించబడిన తీర్మానముల నన్నిటిని అనగా ఆమోదింపబడిన దానిని తిరస్కరింపబడిన దానిని గూడ ప్రకటించినవో నేను తెలిపినది సత్యమే యగునని మీరుగ్రహింపగలగుదురు. మహాసభలో నుపపాదించబడిన తీర్మానములలో గూడ సమాధాన నూచనములైనవి రెండుమాడు కలవు. వానిని గూడ తిరస్కరించిరి.

ప్ర:— కాసనోల్లంఘమును సాగించుటకు విలగపట్టుప పాదించబడిన తీర్మానములగూడ తిరస్కరింపబడినవి మీరు తెలిపిన విషయమును గూడ కాంగ్రెసుసంఘము వారాక్షేపించిరి?

దా:— కానికిని వైసమాధానమే చెప్పెదను. అన్ని తీర్మానములను మీరు చూచిన నిజము లేదును.

ప్ర:— మీవిధాన సంగ్రహ మేమి?

దా:— నాకుతోచిన విధానమును నేను చెప్పగలను. కాని నేనొకవత్తుమునకు చేరియుండుటచే నేనటుల తెలుప గూడదు. నేను ఆధ్యక్షతోపన్యాసమున వివరించిన విధానమునంతను బ్రతిఘటనకులను బహిష్కరించుటను గూడ నాపక్షమువారాకాదించిని మాత్రము నేను చెప్పగలను. వివరములను ప్రాయము కొకయవసంఘము కేర్పరచిరి. జనవరి 20 వ తేదీ ప్రాంతమున బాబాభాయిలో నీయువసంఘసభ జరుగును. వారావిధానమును ప్రాసనపిమ్మట ఆలహాబాదులో ఫిబ్రవరి మొదటి వారమున నాపక్షమువారి మహాసభ జరుగును. అసభలో ఆవిధానము చర్చింపబడును.

ప్ర:— మీవత్తుము కాంగ్రెసులో నొకవత్తుమని మీరు చెప్పితిరిగా! కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించిన విధానమునకు ప్రతి కూలముగా మీరెట్లుపని చేయగలరు?

దా:— మావత్తుమువారు కాంగ్రెసు క్రిమిను అసహాయోద్యమసిద్ధాంతమును మాత్రమే ఆంగీకరించెదరు. తీర్మానములనుగూర్చి మేము మానవములగునీతి వ్యాఖ్యానము చేసి విధానమున మార్పునూచించెదము. ఆక్షేపించుటకు అల్పసంఖ్యాకులకధికారము గలదు గాన మేముట్లాక్షేపించెదము. కాంగ్రెసుతీర్మానములు కాంగ్రెసువారి కందరికి నవశ్యాసరణీయములని నేనంగీకరింపను. మావత్తుమువారి భావములను ప్రజలకు బోధించుటకై కాంగ్రెసు తీర్మానములకు ప్రతిహేతుముగా మేమేమియును చేయరాదను విషయము కేరలము అసభ్యకతనబట్టియే నిర్ణయించబడినది. దేశమునందు మార్పుచుండి మాకే అనకూలు నిరంగున్నారని మాకు స్పష్టమైనవో చేయియు నూచించినవద్దతిరేకుముగలించెదము. అటుగాక కాంగ్రెసుతీర్మానములే దేశములో మార్పునుగలవి అయితిరిగియున్న స్పష్టమైనవో ఆ

తీర్మానములకు వ్యతిరేకముగా మేమేమియును చేయగూడదు కాని మా అభిప్రాయములను ప్రజలకు బోధించుచుండవచ్చును ప్ర:— గయాకాంగ్రెసు ప్రతినిధులు దేశీయుల అభిప్రాయములనే వెల్లడించినది మీ రంగీకరింతురా?

దా:— నేను రూఢిగా చెప్పలేను. కాంగ్రెసుసంఘముల ఎన్నికలలో చాలాఅక్రమములు జరిగియున్న తెలిసినది. వంగ విహార రాష్ట్రములలో కారాగృహములకు వెళ్లివచ్చినవారిలో చాలమందిని మరల ఎన్నుకొనలేదని నే నెరుగుదును.

ప్ర:— టర్కీ సమస్యనుగూర్చి మీ అభిప్రాయ మేమి?

దా:— మిత్రమండలివారి సభ్యులన తమ మిత్రమునకు భంగము కలుగుచున్నదని భారతమహాత్ముడియులు తలంచుచున్నారు. భారతదేశీయులలో వైకృతము కలిగించుటయే మనకు ప్రధానాంశము గాన ఆకారణముననే నేను మహాత్ముడియులకు సానుభూతి తెలుపుచున్నాను. ఈసందర్భమున కాసనోల్లంఘనమును గూర్చి నే నేమైన తెలిపితిని అదిగూడ ఆభావముతో తెలుపబడినదేయగును. ఎవరనగా మహాత్ముడియులు కాసనోల్లంఘన మొనరించెదరు. అప్పుడు సానుభూతిగల హిందువులుగూడ కాసనోల్లంఘన మొనరింపవలెను. భారతస్వాతంత్ర్యముకొరకే యీ కాసనోల్లంఘన ముద్దేశించబడినది. ఆసియాఖండమువారి యొక మత్యమునకు ప్రాధాన్య మొసంగు దృష్టితో నే టర్కీయుధమును గూడ పరికింపవలెను. కాన నపుడది కేరలము సానుభూతికి సంబంధించినదే యగును. గాని ధారణయగు కార్యనిధానము కానేరదు విశ్వమునామృతీయోద్యమము అఖిలఆసియాయుద్యమముగా పరిణమించుచున్నదని నేను నమ్ముచున్నాను.

ప్ర:— కాంగ్రెసుసభ తీర్మానములు మహాత్ముడియ మత్యకృత తీర్మానములనుబట్టియే జరిగెననుభిప్రాయము సరియగునా?

దా:— నేనది ఆంగీకరింపను. కాంగ్రెసువిషయములలో భిలాభకుసంఘమువారి తీర్మానములను కాంగ్రెసువారి సభ్యులుగా పాటించెదరు. భిలాభకులను మహాత్ముడియులకు గల సంబంధము నాకంఠెగాగుగా నాత్యంతవేత్తలకే తెలియును. సిద్ధాంత విషయములగుగూర్చి జయముతులకే మాసభవారి తీర్మానముల ప్రకారమే వారు కార్యక్రమమునజరిపెనని తలపరలసియుండును. జయముతులు లేమియు ఒకటిగాక అనేక ముండవచ్చును. ఒకటి రెండు వారములలో ఉలేమియు చరియొక విధముగా తీర్మానములు చేసినవో నందెట్టి వింతయును లేదు. గయలో ఉలేమియు చేసిన తీర్మానములను చేయుటకు వారి కధికారములేదని మహాత్ముడియులలో పెక్కుమంది తలంచుచున్నారు. అదియే నిజమగునని కానవశ్యంబు విషయమును భిలాభకు మహాసభ వారే ప్రత్యేకముగా నిర్ణయింపవలెను.

ప్ర:— అసహాయోద్యమము విఫలమైతిగాని అట్లు గొప్పముగా తెలుపుటకు దాసుగారికి ధైర్యములేదు అని వివిన చంద్రపాటాగారు కలకత్తా యింగ్లీషువారు పత్రికులు వ్రాసిరి. దీని కేమందురు?

దా:— నేనెట్టి పక్షము ప్రత్యుత్తర మియ్యను. నే నధ్యక్షతోపన్యాసముననే యీ విషయమునుగూర్చి వివరించితిని. ప్రతివారను దానినిగూర్చి తమ యిష్టానుసారము వ్యాఖ్యానము చేయవచ్చును అని దాసుగారు తెలిపిరి.

అండమాను దీవులనుండి వచ్చిన వైదీలు

రాయవేలూరు జయిలునుండి యరవాడజయిలుకు మార్పుట

లాహోరు కుట్రకేసుసంబంధమున ద్వీపాంతరవాసకేమే చేయబడిన భాయి హీరాసింగు, భాయి మారనాసింగు, భాయి కేసరసింగు, భాయి మహారాజసింగుగార్ల నపుడు అండమాను దీవులకు పంపిరి. వారినుండి రాయవేలూరు చెరసాలకు తీసికొని వచ్చిరి. వారిలో హీరాసింగు గారు మూలవాణికి వలన బాధపడుచున్నారు. చాలాసారులు కస్తూరికికై చేసినను గణము కలుగలేదు. ఆయనకూర్చొన్నలేదు. మారనాసింగుగారు చాలచిక్కిపోయి బలహీన స్థితిలో నున్నారు. వీరిని నలుగురిని మరల వేలూరునుండి ఎరవాడచెరసాలకు మార్చిరి.

90,000 రూపాయలవోరి

ఒక ఐరోపీయుడు ఇరువురు చీనావారు నిష్పంధించబడిరి.

కలకత్తా, జనవరి, 10— కలకత్తా జనరలు పోస్టాఫీసు పార్సులుగలవారి చిన్నిచిన్ని కలెన్సోట్లు 90,000 రూపాయలు వెలగలిగి అపహరింపబడిన. ఈవిషయమునందు కేరణ్ముగా ననమూనింపబడి ఒక ఐరోపయోక్త్యగియును ఇద్దరు చీనావారులు నిష్పంధించబడిరి. సోదాచేయగా వారెయ్యద 70000 రూపాయలతోట్లు తీర్చినది.

ధర్మాదాయముల బిల్లు

హిందూపత్రిక విమర్శనము

[నిన్నటి దినము హిందూపత్రిక యీ క్రింది విధమున ప్రధానవ్యాసమును ప్రకటించెను.] ఈబిల్లును ఆక్షేపించుచు చంపబడిన వ్యాసములను ముఖ్యగఁగఁజూచుచు బిల్లును ఖండించుటకయి సమావేశపరపబడిన ఆక్షేపకసభ వివరములను ప్రకటించియుంటిమి. బిల్లువిషయమై తీవ్రమగు భేదాభిప్రాయములున్నవి ఇందుకల్గి భేదము కాగలను. గరియన్ నోటిసులేక ఇట్టి భేదాభిప్రాయములు లోనిండిన బిల్లు కాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడెను. ఇందువై సెలెక్టుమిటివారు ఏర్పరపబడిన. ప్రభుత్వమువారింత త్వరపడుట ఆశ్చర్యజనకముగ నున్నది. సెలెక్టుమిటివారు సాక్షుల వాఙ్మూలముల పుచ్చుకొనుటకు తీర్మానించినట్లు ప్రకటించబడినది. ప్రభాభిప్రాయములను స్పష్టముగా తెలిసికొనుటకు ప్రకటించుచు నూచింపబడినకాలము చాలదని ఎల్లరు ఆంగీకరించవలెను. ఎట్టి ప్రతిస్టాపనలట్లు ఈబిల్లు ఆనుకరించవలెనట్లు చేయవలయు నో మొదట నిర్ణయించవలెను. ఇట్లును ననుసరించి స్థాపింపబడు సంఘముల అధికారములను సంఘనిర్మాణవికరములను ప్రభాభిప్రాయముగలవలెను నిర్ణయించవలెను. ఇంక నికరాదాయములను వేరువిధముగ వ్యయ మొనర్చు విషయమై తీవ్రమగు భేదాభిప్రాయములున్నవి. ఈబిల్లును ఆక్షేపించుచు యీపత్రికయును ప్రకటించబడిన వ్యాసములన్నిటియందును బిల్లునందలి యీ భాగము తీవ్రముగా ఖండింపబడినది. దివాల తీయుమునిసిపాలిటీలకు హిందూధర్మ ప్రతిస్టాపనముల నికరాదాయములనిచ్చి పరోక్షముగా ప్రభుత్వమునకు సహాయముచేయుటకై బిల్లు నిర్మాణము గావించుట ఎంతమాత్రము యుక్తముగలేదు. హిందూప్రతిస్టాపనలట్లునే యీ బిల్లు ఆనుకరించునను విషయమును కూడ గమనింపవలెను. సెలెక్టుమిటివారు ఈ భాగమును పూర్తిగ సంస్కరించెదరని నమ్ముచున్నాము. ఈభాగము ద్విచేయబడినను ఈసంకల్పమున హిందూసంఘమువారి ఆసంతృప్తి అంతమొందదు. అన్నిసంఘములవారును ఒకప్పుడు హిందువులలో కానివారుమాత్రమే హిందువులవలన స్థాపించబడిన ధర్మాదాయముల వలన లాభములను అనుభవించుటకు ధర్మసంస్థాపకుల ఉద్దేశము అవకాశ మిచ్చుచున్నదని సిప్రెసిద్ధాంతము నంత ప్రతిఘటించినను సమర్థించుటకు వీలులేదు. బిల్లునందలి ఈ గొప్పలోపము అంతమొందవలెను. ప్రభుత్వమువారు త్వరపడక క్రద్ధతో మోదవుల అభిప్రాయములను పరిశీలించి గౌరవించకపోయిన, ప్రభుత్వమువారు హిందూసంఘములట్లు గొప్పఅన్యాయము గావించినచెప్పకలయుండవలెను.

హిందూ ధర్మాదాయముల బిల్లు

సెలెక్టుమిటివారు సాక్షుల వాఙ్మూలములను పుచ్చుకొనెదరు

హిందూ ధర్మాదాయముల బిల్లును పరిశీలించుటకు నియమింపబడిన సెలెక్టుమిటివారు కొంతమంది సాక్షుల వాఙ్మూలములను పుచ్చుకొనుటకు తీర్మానించిరి. ఈ బిల్లువిషయమై సాక్ష్య మియ్యదలచుకొనినవారు ఈనెల 22 వ తేదీ లోగ కాసనసభ కార్యదర్శికి దరఖాస్తు లంపుకోవలెను. 22 వ తేదీని గడచిన పిమ్మట సంబంధ దరఖాస్తులు నిరాకరింపబడును. సాక్షులు వాఙ్మూలములతో ఈనెల 27 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు కాసనసభ భవనమునందలి హాల్లో యుండవలెను. సెలెక్టుమిటివారు కోరునపుడు సాక్ష్య మిచ్చుటకు సంసిద్ధులై యుండవలెను.

విద్యార్థి

జాతీయవిద్యార్థివాద్యయ విషయక సత్సవత్రిక

సంపాదకుడు: కురుగంటిసీతారామయ్య(ఎం.ఏ.)గారు

ఈ పత్రిక బెజవాడలో ప్రకటింపబడుచున్నది. మొదటిసంచిక దుండభిప్రస్థ బహుళమున వెలువడినది. క్రియలులు మంగిలూడి వెంకటేశ్వర్లు, వాడెన్దరు. టంగుటూరి ప్రకాశం, పద్మా, పార్వతీశం ఎం. ఏ. బి. యస్. సి, పురాణం నూరికాశ్రీ, బి. ఏ, పీఠపాటి వెంకటసుబ్బారావుగార్లును సంపాదకులను వ్రాసిన విషయము లిందుగలవు. చందాసంకల్పరమునకు రెండు రూపాయలుమాత్రమే. పత్రిక పుస్తకము నాకృతిని 24 పేజీలు గలిగియున్నది. దీనిని కృష్ణాక్షరతో సంయోజిమి. (ఆం.ప.గం.)

పానుగల్లురాజుగారు

అసహాయోద్యమమును దూషించుట

రాజమహేంద్రవరము నందలి గోదావరి సహకారసంఘము వారు ౧౯౨౭ వ. త్యాగచాయకెట్టిగారికి గౌరవానుగ్రహ రాజుగారికి ౧౦. ౧౧. ౨౦ క. వి. కెట్టివాయదుగారికి స్వాగతప్రత్యమును పంపించిరి. ఇందులకు గౌరవానుగ్రహ రాజుగారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి—

సోదరులారా! బ్రాహ్మణేత రోద్యమనాయకులగు ౧౯౨౭ వ. త్యాగచాయకెట్టిగారికిని నాకును కెట్టివాయదుగారికిని ఉత్సాహముతో స్వాగత తెలిపినందులకు కృతజ్ఞులమున్నాము. ఈ ప్రాంతములందు అసహాయోద్యమము తీవ్రమయి యుండుట నంజుట నంజుట మ. క. ర. మ. గు. వి. మ. య. మ. ఉత్తరసర్కారు జిల్లాపానుగల్లు ఉద్దేశ్యభావములను దృఢముగలవాడు చెప్పవలయును అట్లుగనవచ్చుచుండెను. అసహాయోద్యమప్రచారము కొంతవరకు విజయముగలిగిరి. సహకారసంఘము భుజులను మీరు అసహాయోద్యమమును అణగారినట్లుగ ప్రకటించినందులకు మిమ్ములను నేను అభినందించుచున్నాను. మీరభ్యుదయము మీరుచక్కగ నిర్వహించుచున్నారు. ఇందులకు మీరు ప్రశంసాపాత్రులు. అసహాయోద్యమము అంతకంటెదీనిగాని సంస్కరణములకు సంపూర్ణముగా ఫలితములకలుగు నట్లు వనిచేయు వారు ను. ఈ సంస్కరణములు విజయము గాంచినగాని స్వరాజ్యమును చేరవలెనెప్పు నూతన సంస్కరణములను పొందవలయు. ఇతరరాష్ట్రములందుకన్న ఈ రాష్ట్రమున సంస్కరణములు విజయకరముగా కొనసాగింపఁబడుచున్నవి. ఇతర రాష్ట్రములందుకన్న ఇచ్చట అసహాయోద్యమము హిందవీయముగఁబడి యుండెను. కావున అసహాయోద్యమమును అణచు వారుకాద సంస్కరణములను కొనసాగించు వారితలచే ప్రశంసా పాత్రులయ్యుచున్నారు.

మీరు నన్ను ప్రశంసించుచు కొన్ని మాటలను చెప్పియున్నాడు. ఈ రాష్ట్రముల విజయము మీరు ప్రశంసించుటచే నాకు దైవము కలుగుచున్నది. ప్రజాపతినిభులగు రాసనభ్యుదయ సహాయముతో ఈ దిక్కును తీరలొచ్చుటకు మార్పులను నమ్ముచున్నాను. మీరు మాకొసిన స్వాగతమునకు చురల కంక్షము లప్పించుచున్నాను.

కాకినాడ

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

కాకినాడ, 8 వ డిసెంబరు:— నిన్న సాయంకాలము 4-30 గంటలకు కాకినాడ "సేవాగమి" నాటకసంఘము వారు ప్రభుత్వారోహిణము మ-రా-రా-శ్రీ, లక్ష్మీరాజు నువ్వారావు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. హైకోర్టు కేసు గారి యధ్యక్షత కింద జయప్రదమును నడికొల్పాములోను 28 మంది. ఈ సంఘములో ప్రస్తుతము 19 గురు సభ్యులుగలరు. ఇంక నాలుగు అభ్యర్థులుగ నున్నారు. వీరిందరు నాటక నృత్తి నలంబించినవారు కారు. ఇద్దోళ్ళు నులును జరుపుకొన్న వాసును అయియున్నారు. ఈ నాటక ప్రదర్శనముల నలంబించుట అవాదము విద్యావిషయమై ఖర్చుపెట్టబడుచున్నది. ఈ సంఘమువారు బందరు జాతీయ కళాకాల నిమిత్తము హను మంతరాయనిధికి రూ 100 లు యిచ్చియుండిరి. నాటక కళాభివృద్ధికిని భాషాభివృద్ధికిని, నైతిక ధార్మిక భక్త్యాది కీర్తుల బ్రోత్సహించుటకును యీ సంఘసభ్యులు ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఈ కట్టణమున నిట్టిది యాయొక్కటియే కాక మఱి నాల్గొక కలపు. ఇకన్నియు పదార్థమునకైయేగాని స్వలాభార్థమునకైవు. ఇకన్నియు యేకమై నొక్క సంఘముగ నేర్పడి పనిచేసిన దాగుండునని సామాన్యభి ప్రాయముగ నున్నది. బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ట నువ్వయ్య కామ్రైగారు నాటక ప్రదర్శనములగుర్చియు నుని లోపములను నాటక గ్రంథకర్తల లోపములను విస్తరించి చెప్పుచు, ఈ పురమున గల నాటక సమాజముల వారందఱును నొక్క సమాజముగా నేర్పడి యొకను యేర్పడకపోయినను వీరిలోనుండు ప్రసిద్ధపురుషులు నెలకొల్పసాగియొనకలిసి ఒక్క నాటకముచొప్పున ప్రదర్శించినచో పెక్కు అభివృద్ధులకు కారణమగుననియు, అంద్రనాటకరంగమునకు నూతనజీవిత కళాజేతునయ్యుననియు, ఇట్టి సంఘభావములన ద్రవ్యమువిశేషించి సంపాదించవచ్చుననియు, అట్టిప్రవృత్తులన దేశోపకార మంతయొక జేయవచ్చుననియు నడిచిరి. అభ్యర్థులగు కడపటియ పద్మావతి నాటక ప్రదర్శనము కి గంటలవల్ల కాలములో నే పూర్తిచేసిన ప్రయోజనముగనండుననియు, ఒక సావరమైన నాటకరంగధర్మముయిప్పుడు నిర్మింపబడుచున్నది. మిక్కిలి అనభ్యుదయమైనదియు అట్టివోట నాటకములు గుప్రసిద్ధ పురుషులచేరి చేయవచ్చుననియు నుడిచిరి.

మిమ్ముల సేవాసమితి, వారు శ్రీకృష్ణకులభారము నాటకమును రెండుగంటలకాలములో ప్రదర్శించిరి.

చివ్వలూరు (తెనాలి తాలూక) దేవాదాయములు

మొన్న మొన్ననే మా గ్రామ దేవాదాయముల వివరములు గ్రామస్థులందరచే చేబడిసి స్క్రీముజావాలో శ్రీ మదన గోపాలస్వామివారి యాస్థి సర్వస్వము యర్పణల యధీనము చేప్పిపోయింది. కొద్దివారు స్వామివారి యాస్థిసంతయు నిరువురిలో నొకవాది స్వాధీనము చేయవలసినదిగా యుత్తరవిచ్చిరి. విచారణ కాలముచే (ట్రస్టీల విషయములలో వాదిచే మరొక ముగ్గుర పేర్లు జాఖులుచేయబడెను. కొద్ది అనతిప్రకారము అమీనా గారు వేంచేసి యంతకు ముహూర్త పదిదినముల క్రిందటనే స్వామి వారి యాస్థిసంతయు వాది స్వాధీనము చేసిరి. (ట్రస్టీలవలె మించినట్లుగూడ నిరకము వెలియలేదు. రికార్డు వగయిరాలింకను గ్రామస్థుల చేజిక్కిలేదు. వాడికి మైత్ర పంటలస్వాధీనము చేసికొనుటకే గాక ప్రోచుచేసిన ధాన్యమును అమ్ముటకుగాని యార్జునుటకుగాని యధికారమెంతవరకు గలవో స్పష్టపడలేదు. ఇట్టిస్థితియు నియమించుటకయి పేరుమూతమే యిచ్చివట్టియు (ట్రస్టీలకంటె యధికారముండునో యూహింపవగు. ఇప్పుటికి కొంత ధాన్యమును వాది రికించి నిచ్చి రికింతునట్లు మక్తానూలు బరచెను. కాని ప్రభుత్వబళముననే మక్తాకాపాత మన్నట్లు వాది యూరలేని సుయముగ సహకారస్థలముల వరుసన్న (ట్రస్టీలు వానిలో జోక్యము గలగజేసికొని తమకు లేని యధికారమును చలాలుంచ దలచిరి కాబోలు వై జెప్పిన ధాన్యమును కొంత యమ్మియు మరొకతెంక వచ్చునట్లు గొలచిరి. అప్పటికి యమ్ముటకుకూడ యవసరము గానింపను. నిన్న తరుణమున్న యింకను పది పదనాలు రోజులున్నదిగా! కాకలయనన్న అసలర సుయమునకే చేరమివ్వవచ్చును మొదలు వీరికెంతెంత యధికార మేరిలి సంక్రమించినదో వెలియలేదు. ఇంతవరకు జమాఖర్చు పుస్తకమైనను దెరువలేదు. రికార్డుజూచి కొత్త సంకల్పము మొనరించుచు (జనకి) ప్రారంభింపవచ్చునని యూహించుచుండిరి. ఇంతలో నింతటి విపరీతములు జరిగెను. యెందులకు జేసినదియు కారణము తెలియదు. వాది యా కాధాన్యమునకు అమ్మిన ట్రస్టీలవద్ద రికించు వారి (ట్రస్టీలు) కరముజేసినట్లు కొరెను. అందులకు వారు నిరాకరించిరి. వారి యుద్దేశ్యమేమో తెలిసికొన వలకున్నాము. వాదిమాత్రము ధర్మప్రతిష్ఠాసాక్షి ము హోరాహోరిగ బోరాడుచున్నాడు. దీనినిబట్టి వాక్యతలను సందర్భములను యూహించుకొందురుగాక. కాని ప్రజలలో కల తర మెచ్చినది. మూడుదినముల నుండియు ప్రతిమూలను గ్రామ ములో గురుగులు సాగినవి. (ట్రస్టీలు ప్రజలచే పెన్న కొనువనలే నని కొందరును, ఇప్పటివారసులు పనికికారని వరికొందరును, మా నామేమెడ లేకుండ ధర్మమును గాపాడవలయుననియు నట్లుబలుచుంది కలుయభిప్రాయముల వెలిబుచ్చుచున్నారు. ముండుకార్యక్రమ మెటుల జరుగవచ్చునో తెలియదు. విధానము బోధతో ప్రారంభమైనది. యెడెలులైనవాది మనోరథము లీడేగాక యనియూ వెల్పునే ప్రార్థించుచున్నాడ.

గ్రామవాసి.

శ్రీబులుసు సాంబమూర్తిగారికి స్వాగత ప్రయత్నములు

పౌరులు స్వాగతమియ్య దీర్ఘానించుట (స్వకీయ విలేఖరి)

కాకినాడ, 9 వ డిసెంబరు:—నిన్న సాయంకాలము 5-20 గంటలకు పురమండరమున శ్రీలక్ష్మీరాజు నువ్వారావు, యల్లా జోనుల వేంకటేశ్వర్లు, చమ్మారావు సలార్ షేర్షా సాహెబు, నేట్రుంటి శ్రీనివాసరావు, పోతుల సత్తిరాజు, వేంకటేశ పాపాయమ్మ, జే. కమలాదాది, భా. చిలకమ్మ, కొల్లేపరవేంకట్రాజు, దాభుల్ ఖాను సాహెబుగార్లును మరి కొందరున్న పౌరజమీందార్లగు సమావేశపరచిరి. శ్రీయత బులుసు సాంబమూర్తిగారు శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునండి ౧౪ నెల 28 వ తేది దిని విశాఖలయొక్క యాకాగ్రెగనుకు వెల్లి యానెల 11 వ తేది గురువారము సాయంకాలము కలకత్తా మెయిలు బుడిలో యీ పురమునకు దయచేయుచున్నారు గావున ఆయన కుచితమగు స్వాగత సత్కారములు ఎట్లు జరిపించవలసినది చర్చింపబడును. శ్రీయత గణుపూడి కామేశ్వరరావుగారు సభ కభ్యుత్సాహముగ నుండుటకు తీర్మానింపబడెను. ఈక్రింది తీర్మానములు సర్వాంగీకృత మయ్యెను.

1. కాకినాడ పురజనులు శ్రీయత బులుసు సాంబమూర్తిగారు కాకినాడ పురమునకు విచ్చేయు ది 11-1-28 తేది గురువారము సాయంత్రమున వారిని సందర్శించుటకు యీపుర జనులెల్లరు కాకినాడ బెంకె రైల్వేస్టేషనుకు వెల్లి ఆయనను ఉత్సర్జనతో పురమండరమునకు తీసికొనివచ్చి ఆయనకు పురజనుల తరపున స్వాగతప్రత్యమిచ్చుటకు యీభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

2 స్వాగతక్రమము తయారుచేసి సన్మానకార్యక్రమమును జరిపించుటకు యీక్రిందివాడికి ఉపసంఘముగా యీ సభవారు యెన్నుకొనుచున్నారు:— 1. వాడేమూజుల భావన్నారాయణగారు బి. ఎల్. సమావేశకర్త 2. మండలి రామన్నగారు కర్తవ్యుడు. 3. ఎ. ఆర్. బొమ్మస్వామి అయ్యగారు ఎం. ఎ. కాలేజి ప్రాధ్యపతి 4. నుంకవిల్లి నువ్వారావుగారు రయితు. 5. ము. సలార్ షేర్షా సాహెబుగారు కర్తవ్యుడు. 6. వేదాంత కమలాదేవిగారు 7. పోతుల సత్తిరాజుగారు మూ్య. కాన్సిలరు. 8. చాచలి రామసోమయాజులుగారు, బి. ఎల్. మూ్య. కాన్సిలరు, జరి కొంకర.

3. ది 11-1-28 తేదిని యేకాగ్రము చేతనైనను స్వాగత ప్రత్యమిచ్చుటకు బహిరంగగభ జనుపుటకు వీలులేనయెడల ఉపసంఘమువారు వెంటనే మరీయొకరోజుకు మార్పుటకు అధికారమియ్యదమొంది.

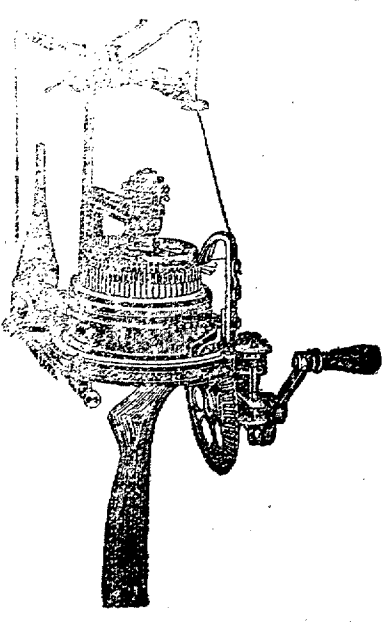
వెర్చెలియగని ప్రేలుట

కలకత్తా, జనవరి 9:—రాజే గంజయిద్ద వెర్చెలియర తుని బొగ్గుని ప్రేలి పదిపోయినది. అనేకమంది నాకులైరి. ప్రేలమునకు కారణము తెలియదు. విచారణ జరుగుచున్నది

కొత్త హారిసన్ "సన్"

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

గృహము, స్వదేశి, కర్మాకారము మొదలగు పనుల కుపయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రకము, ధరసరసము, చాలకాలము వరకు బాగుగా పనిచేయును

మేజోల్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు వాటిని అల్లును, అంగ్లసామ్రాజ్యమందు అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న ది హారిసన్ పేటెంటు నిట్టింగు మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—

For Particulars apply to:
W. H. Braddy & Co., Ltd.
MADRAS
Telegrams: "BRAD."

కవితావిలాసమున వెలకుదొరకు గ్రంథములు

శ్రీ పీఠికాపుర సంస్థాన విద్యత్పరీక్ష్యులును, వివిధావధాన ధురీణులునై పేరొంది కీర్తి శేషులైన బ్రహ్మశ్రీ దేవులపల్లి సుబ్బరాయశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడినవి.

- 1. మహేంద్రవిజయము: ఇందు మహేంద్రుడు వాసును సహాయమున బలిచక్రవర్తి జయించి కథ మనోహరములైన స్వభావవర్ణనములతో నెంతయుఁ జక్కగా వర్ణింపబడినది ఇందలి స్వర్ణవర్ణనము, ఋతువర్ణనము వామన ఘట్టమున జదివి తీరవలయును. దీనికి విపులముగను మనోజ్ఞముగను వ్రాయఁబడిన పీఠికగూడఁగలదు సాధారణతైండు 0-12-0. కాలికోరు 1.
2. రామరాయవిలాసము: ఇది యొక యుత్తమగ్రంథము. ఇందలి కవిత్వము కరుణగలదు సరసముగను మృదువైనది మెలఁపఁబడును. అధునాతన గ్రంథములలో దీనికి సరివచ్చు గ్రంథములు మిక్కిలి తక్కువ. సాధారణ తైండు 0-8-0 కాలికోరు 0-10-0.
3. రామచంద్రపాఖ్యానము: ఇది వారణాసి వేంకటేశ్వర కవి ప్రణీతమగు నాతా శ్యామసుల గ్రంథము శ్రీమద్రామానుజము ననుసరించి మొదటియాలుకాండములందలి కథయు సంబంధమున వర్ణింపబడినది. శైలి భారాణ్యముగ నున్నది. సాధారణతైండు 0-12-0. కాలికోరు 1-0-0
4. భద్రాపరిణయము: ఇది శ్రీ కృష్ణ కల్యాణావ్యసేక గ్రంథములు రచించి వన్నెకొన్న అల్లువరాజు కుబ్రహ్మణ్య కవిగారిచే రచింపబడినది. ఈయన నిరచించిన గ్రంథములకల్ల నిది శోచనీయ శ్రీ పీఠికాపురాధిపులును గీర్తిశేషులును నైన శ్రీ గంగాధర రామరాజుభ్రతువు వారిచేఁ గృతికొందఁబడినది. ప్రస్తుతభ్రతులకు శ్రీ సూర్యరాయ బహద్దరువారి యాజ్ఞ నను సరించి బ్రహ్మశ్రీ పురాణపండ మల్లయ్య శాస్త్రిలవారిచే వ్రాయఁబడిన మనోధీనితన చక్కని వ్యాఖ్యానముతో నొప్పియున్నది. సాధారణ తైండు 1-4-0.
5. ఆంధ్రసూత్రభావ్యము: ఇది శ్రీ పీఠికాపుర మహారాజువారి యాజ్ఞానుసారముగ బ్రహ్మశ్రీ పురాణ పండమల్లయ్య శాస్త్రిలవారిచే మూలానుసారముగను మనోభముగను దొంగింపబడి డెమ్మి నైజునఁ జక్కగ నాలుగుభాగములుగ ముద్రింపబడిన 1898 పేజీలగుల గొప్ప గ్రంథము. ఒక్కొక్కభాగము 2-8-0 మొత్తముగ నాలుగుభాగములు నొకసారి కొను వారికి 8-0-0 లు మూలము.
6. ప్రభావతీప్రద్యము: ఇది పింగళి నూతనాద్యనిచే రచింపబడినది. గ్రంథప్రాశస్త్యము లోకవిదితమే. ఇది శ్రీ పీఠికాపురము మహారాజువారి తెలపుప్రకారము పూర్వపథుల ననుసరించి పరిశుద్ధముగ వ్రాయించి బ్రహ్మశ్రీ పురాణ పండమల్లయ్య శాస్త్రిలవారిచే లఘుటీకవ్రాయించి డెమ్మి నైజున ఘెదరు వెయిటు కాగితములమీదఁ జక్కగ ముద్రింపించి కాలి కోరైండు చేయింపబడినది 1-4-0.
N. B. శ్రీ గ్రంథములన్నియు వాఁగుల యుపయోగమునకు శ్రీ పీఠికాపురము మహారాజువారు విశేష ధనవ్యయమున మధ్యమగ నవ్వత్తించి తక్కువవెలలకు లభించునట్లేర్పాటుచేయించిరి. కావున నింత ముఖ్యములగునట్ల దొరకుచున్నవి. లేవన్న నింతకు రెండు రెట్లు మూల్యమిచ్చినను నిట్టి పరిశుద్ధభ్రతులు దొరకుట దుర్లభము. ఈపుస్తకముల కన్నింటికి తపాల భిక్షులు వర్గములు కొనువారే భరించవలయును. గ్రంథములు కలయునా రీ క్రిందివిలాసము: వ్రాసిన గ్రంథములు లభించును.
ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రిగారు కవితావిలాసము పీఠాపురము, గోదావరిజిల్లా

JUST OUT!! Gospel of Sri Ramakrishna VOL. II CLOTH Rs. 2-4 JUST OUT!! It contains a further instalment of 23 conversations with his devotees and disciples. VOL. I BOARD Rs. 2-8

ఆంధ్రభాషలో యిప్పుడే ప్రచురింపబడినది స్వామి వివేకానందగారిచే రచింపబడిన

- రాజయోగము ప్రతి 1-కి ధర రు. 1-4-0
కర్మయోగము ప్రతి 1-కి ధర రు. 0-12-0
భికాగో ఉపన్యాసము రు. 0-6-0

స్వామి బ్రహ్మసంకముగారిచే రచింపబడిన గురూపదేశములు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

The Manager, Sri Ramakrishna Muth, Mylapore, Madras.

అమృతాంజనము చక్కని డబ్బితో వెల అ 0-10-0లు మాత్రమే
తామర తైలము మోహిని తైలము
తామర, తీట, గజ్జిక మంచిది డబ్బి 1.5 0-6-0 మాత్రమే. కులములు గల సీసా 1-5 అనాలు 0-12-0మాత్రమే.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి లేక, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1-3)

కలరా ఔషధములు

మాకలరామందులు అనేక మునిసిపాలిటీవారిచే పొగడబడియున్నవి. 3
ఈరాజధానిలో ఈకలరావ్యాధికై యుపయోగింపబడు మందులలో నెల్ల మాకల సామందులు
శ్రేష్ఠమైనవని ఖ్యాతమౌచెను: 1015-3
మామందులు కలవోట కలరా లేదనియే ఘనమగును. మేము అనేకవేలజనులకు ఇచ్చిచూచి వీనిమహిమను తెలి
కిరిని యున్నామనుట అతిశయోక్తిగా నెంచకూడదు. పసిటివలె మొదలు వృద్ధులఁజూత అందఱును, గర్భిణి శ్రీలఁ
కుడ వీనినుపయోగింపవచ్చును. ఇతరమందులవలె నివి మూత్రమును బంధించుట సులభము దుర్లభములకు చోటివచ్చు.
కర్పూరాద్యరిప్తము 6 బొంబుల సీసా రు 0-12-0 కలసి ఒకసెట్టు రు 1-2-0
నిమోచి సంజీవని మూత్రలు 12 0-6-0
గంధివిలాసము. పండిట్, మద్రాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము. 41, ఆచారపుక్ విధి మద్రాసు.

హిందీ హాకెటు డిక్టనరీ

తెల రు 1. 2 కొన్నచో రు1-14-0, 3 కొన్నచో రు 2-12-0, 5 కొన్నచో రు 4-8-0 లు.
ఎన్నికొన్నను పోస్టేజీలేదు. ఎక్కువకొన్న చో నాల్గవవంతు కమిషను.

ప్రొఫెసర్ పంచాగ్నుల ఆదినారాయణశాస్త్రి, (482) నెం 10 రు ఆద్యగంజ్, టిట్లీ కేస్, మద్రాసు

వనాషధిసరస్వరిల్లా
రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయుట యందు శేరిన్నిక గాంచినది ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను కపాలాభిరు ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావంత్ నెం 144 పనపవాడి, బొంబాయి

బైండుచేయబడిన, స్త్రీల పాటలు.

- 1 భాగము 800 పేజీలు రు 1-10-0
2 భాగము 272 పేజీలు రు 1-0-0
3 భాగము 280 పేజీలు రు 1-0-0
కాశీమజిల్లా. 1 భాగము 488 పే. 1-10-0
(369) 72 పేజీల కేటలాగు ఉచితము.

మంజువాణి మాద్రాక్షరశాల, ఏలూరు కృష్ణాజిల్లా

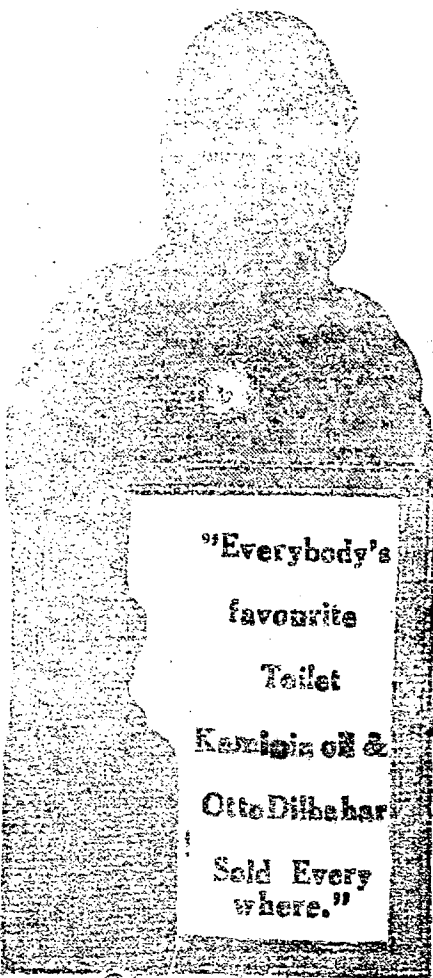
మంగలి కత్తులు
కప్పుతాళములు.
ఆంధ్రసాధులచే చేయబడినది. (పోత్సహింపుడు.
తెంటనే ధరల క్యాటలాగును వ్రాయుడు.
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో
బల్లర్య అండ్ లాక్ కేటర్స్ etc.
తెదాపురు (గోదావరిజిల్లా)
కెల్లిగ్రాఫ్ ఆఫీసు: "పండిట్" తెదాపురు.
కలరా ఔషధములు

మలయచందనము

గనేరియా
గనేరియా అను ఔషధమునకు మోతాదులు
విభిన్నము లేదు. సిరికాలో దీని లేదు.
ఏజంపు, తెలుపు, నచ్చు, అను మూడు
విధముల తె గ కో య ము ను
పూటలలో మూస్తును. శ్రీల దేశము
వ్యాధులకు నూత ఇది కలరావ్యాధి,
(51) డబ్బి 1 1/2 నెం 2-1-0
గంధర్వ సార్వభౌమ రామచంద్ర(గోదావరిజిల్లా.)

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక
సమాజము ఏలూరు
పాలకొల్లులో వేసిన గొప్పనాటకశాలలో,
శనివారము ది 13-1-23
సా వి త్రి
నాటకము ప్రదర్శించెదరు
Y. S. Row M. N. Row
Manager Zamindar Proprietor

దంతచూర్ణము
వెల డబ్బి 1.5 0-2-0
ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లతోపాటువలన చిగుళ్లనుండి రక్తము
నిగ్గించుకుందును. నోట దుర్గంధములేక యుండును.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి. మదరాసు.

వెంటుకలే అందము. రాబిపోకుండు, కాగితం!

వెంటుకలే అందము. రాబిపోకుండు, కాగితం!
అందమును రాబిపోకుండు, కాగితం!

కామినీయా నూనెను

కామినీయా నూనెను
అందమును రాబిపోకుండు, కాగితం!
అందమును రాబిపోకుండు, కాగితం!

అందమును రాబిపోకుండు, కాగితం!
అందమును రాబిపోకుండు, కాగితం!

అందమును రాబిపోకుండు, కాగితం!
అందమును రాబిపోకుండు, కాగితం!

800 టిక్కెట్లు మాత్రమే ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ
మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు
టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే.

1. కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు వెద్దలపాడులోని శా రాలూరు మ్యూనిసిపల్ నెం 148 రు గల రెండంతస్తులమేడ అద్దాల బీరువాల ఫిట్టింగు సహా గవర్నమెంటువారికి తెలియజేసినమీదట లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టిక్కెట్లు మాత్రమే కలదు.
2. టిక్కెట్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపేతేదీయింపు ప్రజాకేసులను ఆంధ్రప్రదేశ్ లోను, స్వరాష్ట్ర ప్రజలలోను, ప్రచురపరచి గొప్పయిద్యోగమును, పెద్దమనుష్యులయెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కలవబడును.
3. ఈ టిక్కెట్లవల్ల వసూలయ్యే సొమ్ములో యెంజింటు కమిషన్ వగయిరా ఖర్చుపాసిన మిగతాసొమ్ము లాటరీ వేయవరకు ఏలూరు నెంబ్రల్ కో ఆపరేటివు బ్యాంకింగ్ లో నుంచబడును.
4. ఈ మేడకు తనఖాలు వగయిరాలేవు. లాటరీలో గెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంతఖర్చులతో క్రమ మైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని రిజిస్టరీ చేయించుకోవలెను.
5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమతేదీ, నివాసము స్పష్టముగ వ్రాసి టిక్కెట్టు 1-కి రు 5.00 ని. వా పేర మజియార్డరు చేసినయెడల వెంటనే టిక్కెట్టు తిరుగ టపాలో రప్పజుడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొను వారికి ఒకటిక్కెట్టు కమిషనుగా నివ్వబడును.
6. టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. పోస్టుఖర్చులు వందనీకే జవాబు యివ్వబడును.

మాటూరి సర్వేశం.

మేడనాకుదాడు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

చక్కని జబ్బితో యెంజింటు ౧-కి ఒకజాబు అం మాత్రమే.

అమృతాంజనము తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపొట్ట వాపును.

అమృతాంజనము డిపో { 109, ప్రేరి శోడ, భోట్ల - బొంబాయి.
7, తంబు కెట్టి వీధి, మదరాసు.

రత్న పురుష లేహ్యం

గుణవ్యాధులను, అతిసంభోగములను, ఇతర కారణములను వలన, కలిగిన శుక్ర నష్టమును పోషించి బలముకలుగజేయును. ఈ యాలి రాబిపోకుండు, కాగితం! రేలయినవా రందరూ. విశేషించి ప్రాణము వలన నష్టము లేదు. శే 1-కి రు 8-4-0 లు. కొరతచేరి కేటాగు ఉచితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మీ జాతకము

ఒక సం॥ రమణురకు జరుగు సం॥ గుంటూరు నెలవారీగా వ్రాయుటకు కట్టము రు 2/-, దీనిరమణురకు వీరి అంత ర్గతంలో వ్రాయుటకు రు 5/- ఇతరకారము దీనిర మంతటి లోను ప్రతి సం॥ రమణురకు జరుగు ముఖ్యవిషయములలో వ్రాయుటకు రు 8/- జనన సం॥ రం, నెల, వారము, గంటలు, నిమిషములు తెలుపవలెను. లేక వారమును వందనీకే. అన్ని స్థలములనుండి విచిత్రేని యోగ్యతావ్రతము వచ్చియున్నవి. వా ర్తము అంగభాషలో వ్రాసి వందనీకే. డి. ఆర్. శ్రీనివాస రావు, కృష్ణానదిలోని అగ్రహారము (ఎ) పోట్ల మైసూరు.

రు 500-లు ప్రథమబహుమానము

జ్యోతిషరహస్యబహుమానపరీక్ష

30-4-23 తేదీని జరుగును.

కడు నులభము. ఫల వర్ధిలము. ఈ బహుమానముల గొరకు అత్యంతముగాల పరిశీలనను ప్రయత్నించుచున్నాము. ఈ పరీక్షకు శ్రీనివాసు, పురుషోత్తము కూడ వరభాగము లను చేయవచ్చును. ఎకరింబందే వారు కూర్చుండి "జ్యోతిష రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్షప్రశ్నలకు సదుత్తర ములు వ్రాయవచ్చును. మాకలింగజ్యోతిషనిలయమునందీ మాజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొని ప్రతివారము పరీక్షకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథ ముతో పంపబడుదరఖాస్తును 20-4-23 తేదీలోపుగానే నింపి పంపించవలెను. తరువాత దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు.

ద్యోతిషబహుమానము రు 250-0-0. తృతీయ బహుమా నము రు 116-0-0 ఇట్లన్నీ 10 బహుమానము లందును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షలనిలదాఖములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగ్యులు జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈజ్యోతిషరహస్యగ్రంథము అనేకమందిచే కొ యాడబడినది. ఒకప్రతి నెల రు 2-8-0 పుస్తకములకు 2 దిగువ విరుదామూర్తి వ్రాసినవి. పి. గా పంపబడును.

శ్రీకలింగ జ్యోతిషనిలయం,

విజయనగరం వికాఖపట్నం జిల్లా.

మోసము గ్రహించవలెను

మేము చాలాకాలమునుండి కిల్కాఖండునాలు ఏరలు కలగుద్దలు వగయిరా ఒట్టులు తయారుచేయించుచున్నాము. మా ఒట్టులు ప్రతిగ్రామమున ప్రసిద్ధిచెందిన ప్రతిమార్కెట్టున అమ్మ చున్నవి. యీ మధ్య కొంతమంది వర్తకులు శాఖ్యము లేనటు వంటిన్ని ఉతికిన యడల బాడలు పడేటటువంటిన్ని కిల్కాబట్టు లు తయారుచేయించి మాబట్టలే అని క్రబలును మోసపుచ్చుచు న్నారు. సదరుమోసము తెలుపుకొనుటకు గాను మా బట్టులు ప్రతిఖండువానైన మాపేరువున్న బొమ్మకట్టి అంటించి యు న్నాము మాజుడ్రస్సు లేనటువంటి కిల్కాబట్టులు మంచి కాదని గ్రహించవలెను. మాపేరుతో పుట్టుట్టు మాత్రమే మావనిమాను కొనవలెను. కొరినయడల భరణ తెలియవరచెదము. కిల్కాబట్టు లు ఉతుకుకొనుటకు మేము సోపు తయారుచేసినాము. పొ 1-కి రు 0-12-0 ముప్పాకలామాత్రమే.

అల్లిగ్రాఫ్ అడ్డెస్సు, ముప్పన సోమరాజు, నీరాజు కిల్కాగుడ్డు. పెద్దాపురము, గోదావరిజిల్లా.

గొప్ప భగవంతు! జాతకరత్నము

జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ నేర మున్నగునవి లేకయు సంక త్కర ఫలితములను కార్యక్రమ రీతిగలతో సహా యెన్ని సంక త్కరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కర లేకలేక తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, కులము, ఆయు కార్యకార్యములు మున్నగు కార్యకార్యములతో మీ మీ వాత కములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యెంతజ్యోతిషు యు. నీని నెల రు 2-0-0, నెలఖర్చులోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే లభించుచో వారకములు వరసమైనభరతు పంపబడును.

(164) గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము,

ఖరీదోట, వికాఖపట్నం జిల్లా.